

کدگذاری مرگ و میر

فاشی از کووید ۱۹ بر اساس

کتاب بین المللی ICD

INTERNATIONAL GUIDELINES FOR CERTIFICATION AND
CLASSIFICATION (CODING) OF COVID-19 AS CAUSE OF
DEATH

Based on ICD

International Statistical Classification of Diseases

(20 April 2020)

سابقہ ثبت علل مرگ و میر

❖ At the beginning of the 19th century, the classification of disease in most general use was one by William Cullen (1710–1790), of Edinburgh, which was published in 1785 under the title “*Synopsis nosologiae methodicae*”.

سابقہ ثبت علل مرگ و میر

- ❖ At the first International Statistical Congress, held in Brussels in 1853, the congress requested William Farr and Marc d'Espine, of Geneva, for the formulation of an internationally applicable, uniform classification of causes of death.

طبقه بندی بیماری توسط ویلیام فار

(1) بیماریهای همه گیر

(2) بیماریهای ذاتی (عمومی)

(3) بیماریهای موضعی با توجه به محل آناتومیک آن

(4) بیماریهای پیشرونده

(5) بیماریهایی که مستقیماً از خشونت ناشی می شوند.

اگرچه این تقسیم بندی به صورت کامل فراگیر نشد، ولی ترتیب کلی که وی پیشنهاد نمود، به خصوص تقسیم بندی بر

اساس محل آناتومیک، اساس تقسیم بندی فهرست بین المللی علل مرگ قرار گرفت.

- Jacques Bertillon (1851–1922), Chief of Statistical Services of the City of Paris prepared a classification of causes of death.
- This classification was based on the principle, adopted by Farr, of distinguishing between general diseases and those localized to a particular organ or anatomical site.

- The French Government therefore convoked in Paris, in August 1900, the **first International Conference** for the Revision of the Bertillon or International list of causes of death.
- Bertillon continued to be the guiding force in the promotion of the International list of causes of death, and the revisions of 1900, 1910 and 1920 were carried out under his leadership.

➤ موسسه بین المللی آمار در گردهمائی سال ۱۸۹۱ در وین، به منظور ارائه تقسیم بندی جدیدی از علل مرگ کمیته ای به سرپرستی **ژاک برتیلون** مسئول خدمات آماری شهر پاریس، تشکیل داد.

➤ تقسیم بندی برتیلون در سال ۱۸۹۸ مورد تایید انجمن بهداشت عمومی امریکا قرار گرفت.

➤ بدین ترتیب در سال ۱۹۰۰ اولین کنفرانس بین المللی تجدید نظر در فهرست بین المللی علل مرگ که توسط برتیلون ارائه شده بود در شهر پاریس برگزار شد.

➤ به دنبال آن به ترتیب در سالهای ۱۹۰۹، ۱۹۲۰، ۱۹۲۹ و ۱۹۳۸ کنفرانس های دوم، سوم، چهارم و پنجم به همت دولت فرانسه در پاریس تشکیل شد.

در تجدید نظر پنجم علاوه بر یک سری تغییرات اساسی از قبیل تکمیل فهرست

بیماریهای عفونی و انگلی، انضمام بیماریهای نفاسی و تصادفات و بیماریهای که

منجر به مرده زائی می شوند

نکته اساسی: گرایش از سمت طبقه بندی « علل مرگ » به سوی طبقه بندی «

بیماریها » است ، به گونه ای که این طبقه بندیها در سایر سازمانها از قبیل موسسات

بیمه درمانی، مراکز آموزش پزشکی و بیمارستانها به ویژه بیمارستانهای آموزشی

نیز، قابل استفاده باشد.

- **Sixth revision of the International** lists of causes of death was held in New York City in June and July 1946.

علت زمینه ای مرگ

Underlying Cause Of Death

در ششمین کنفرانس بین المللی بازنگری، توافق شد که برای جدول بندی های اولیه

علت زمینه ای مرگ = علت مرگ

- The conference approved the International form of medical certificate of cause of death, accepted the underlying cause of death as the main cause to be tabulated, and endorsed the rules for selecting the underlying cause of death, as well as the special lists for tabulation of morbidity and mortality data

در تجدید نظر ششم - ۱۹۴۶ -- در نیویورک، عبارت « فهرست بین المللی علل مرگ » به « طبقه بندی بین المللی بیماریها، صدمات و علل مرگ » تغییر یافت.

سال - ۱۹۴۸ - اولین انجمن بهداشت جهانی، گزارش تجدید نظر ششم را تأیید و در کتابچه ای تحت عنوان « کتابچه تقسیم بندی بین المللی آماری بیماریها، و علل مرگ (ICD) » فهرست و قواعد طبقه بندی بیماریها، و نیز فرم گواهی پزشکی فوت را ارائه نمود.

اهمیت ثبت اطلاعات مرگ و میر

13

گواهی فوت: ابزاری برای ثبت واقعه مرگ

کاربردهای گواهی فوت

برای بستگان متوفی

وسیله پیگیری برخی اقدامات قانونی از جمله ابطال شناسنامه و پیگیری ارثیه

برای بخش سلامت

تعیین کننده علل عمده منجر به مرگ

مشخص ساختن روند تغییرات علل مرگ در طول زمان

شماتیک گواهی فوت

14

نام خانوادگی: نام پدر: شماره: ۱۶۱۱۵۲ - ۱۱۹		شماره ملی: شماره شناسنامه: محل صدور شناسنامه: جنس: مرد زن نامشخص تاریخ تولد: روز ماه سال تاریخ فوت: روز ماه سال	
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی جمهوری اسلامی ایران گواهی پزشکی فوت سن بالای ۷ روز شماره ثبت در سامانه: شماره: ۱۶۱۱۵۲ - ۱۱۹			
لطفاً قبل از تکمیل فرم مندرجات ظهر آن را مطالعه نمایید			
۱- وضعیت شناسنامه: دارای شناسنامه ☐ عدم دسترسی به شناسنامه ☐ فاقد شناسنامه ☐		۲- نام: نام خانوادگی: ۳- شماره شناسنامه: ۴- نام پدر: ۵- شماره ملی: ۶- محل صدور شناسنامه: ۷- نامشخص ☐ نامشخص ☐ زن ☐ مرد ☐ ۸- ملیت: ایرانی ☐ غیر ایرانی ☐ شماره پروانه اتباع غیر ایرانی: نامشخص ☐ ۹- شغل: ۱۰- وضعیت سواد: بی سواد ☐ ابتدایی/نهیض ☐ راهنمایی ☐ دبیرستان ☐ دانشگاهی ☐ دکترای تخصصی و فوق دکترای ☐ سایر ☐	
توجه: در صورتی که متوفی بالای ۷ روز و زیر ۵ سال سن داشته و مادرش در قید حیات باشد ردیف‌های ۱۳ تا ۱۵ تکمیل گردد.			
۱۶- تاریخ تولد: روز ماه سال تاریخ به حروف: ۱۷- تاریخ فوت: روز ماه سال تاریخ به حروف:		۱۸- آدرس محل سکونت دائمی متوفی: کشور: استان: شهرستان: بخش: شهر/روستا: کوچه: پلاک: کد پستی: کد ملی: ۱۹- آدرس محل فوت: کشور: استان: شهرستان: بخش: شهر/روستا: مکان فوت: منزل ☐ بیمارستان/مراکز جراحی محدود ☐ مرکز درمان سرپایی ☐ معابر و اماکن عمومی ☐ اسپتارگاه ☐ نامشخص ☐ سایر (مشخص شود) ☐	
اگر متوفی زن در سن باروری (۱۰ تا ۶۰ سال) می‌باشد ردیف ۲۱ تکمیل گردد			
۲۱- وضعیت بارداری زن: باردار نبوده است (در ۴۲ روز اول پس از ختم بارداری هم فوت نکرده است) ☐ باردار بوده است ☐ در حین زایمان فوت کرده است ☐ طی ۴۲ روز پس از ختم بارداری فوت کرده است ☐ وضعیت بارداری نامشخص است ☐			
توجه: علائم بیماری و یا حالات نشانگان فوت همانند ایست قلبی، ایست تنفسی و ... نباید نوشته شوند			
۲۲- علل فوت قسمت اول: زنجیره وقایع، بیماری‌ها، صدمات و یا وضعیتی که به‌طور مستقیم سبب مرگ شده‌اند (الف) آخرین بیماری یا وضعیتی که منجر به فوت شده است: (ب) بیماری یا وضعیتی که منجر به قسمت الف شده است: (ج) بیماری یا وضعیتی که منجر به قسمت ب شده است: (د) بیماری یا وضعیتی که منجر به قسمت ج شده است: قسمت دوم: سایر وضعیت‌هایی که در وقوع مرگ مؤثر بوده‌اند، اما منتج به علل اشاره شده قسمت اول نشده‌اند: (ه) (و)		کدهای ICD-۱۰ کدهای ICD-۱۰ توسط کدگذار ثبت می‌شوند	
۲۳- نام و نام خانوادگی صادرکننده گواهی: شماره نظام پزشکی: تاریخ صدور گواهی: روز ماه سال مهر و امضای پزشک: مهر موسسه:			
۲۴- نام و نام خانوادگی صادرکننده جواز دفن: شماره نظام پزشکی: دفن متوفی بلامانع است: مهر و امضای پزشک:			

شماره سریال: ۱۳۵۷۹	نام پدر: نام خانوادگی پدر: نام مادر: نام خانوادگی مادر: شماره ملی مادر: شماره شناسنامه مادر: محل صدور شناسنامه:
	جنس متوفی: پسر ☐ دختر ☐ نامشخص ☐ تاریخ تولد نوزاد: در دقیقه ساعت تاریخ فوت نوزاد: در دقیقه ساعت
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی جمهوری اسلامی ایران گواهی پزشکی فوت برای موارد مرده زایی و مرگ نوزاد تا ۷ روز بعد از تولد شماره ثبت در سامانه: شماره سریال:	
مشخصات نوزاد/جنین ۱- نام نوزاد : ۲- نام خانوادگی نوزاد : ۳- این نوزاد زنده متولد شده در: دقیقه ساعت در تاریخ روز ماه سال تاریخ به حروف و فوت شده در: دقیقه ساعت در تاریخ روز ماه سال تاریخ به حروف ۴- این نوزاد مرده به دنیا آمده در: دقیقه ساعت در تاریخ روز ماه سال تاریخ به حروف ۵- و زن تولد گرم جنس: پسر ☐ دختر ☐ نامشخص ☐ ۷- تعداد قل ها: ۸- مرتبه قل ها : ۹- عامل زایمان: متخصص زنان و زایمان ☐ ماما ☐ پزشک عمومی ☐ ماما روستا/بهورز ماما ☐ ماما محلی ☐ سایر ☐ (مشخص نمایید) ۱۰- مکان زایمان: بیمارستان یا زایشگاه ☐ واحد تسهیلات زایمانی ☐ منزل ☐ در مسیر انتقال ☐ سایر ☐ (مشخص کنید)	
اطلاعات مادر نوزاد ۱۱- نام : ۱۲- نام خانوادگی : ۱۳- ملیت: ایرانی ☐ غیر ایرانی ☐ شماره پروانه اتباع غیر ایرانی نامشخص ☐ ۱۴- شماره ملی: ۱۵- شماره شناسنامه: ۱۶- محل صدور شناسنامه: ۱۷- تاریخ تولد: روز ماه سال یا اگر نمی‌داند سن (به سال) ۱۸- سطح سواد: بی‌سواد ☐ ابتدایی/نهضت ☐ راهنمایی ☐ دبیرستان ☐ دانشگاهی ☐ دکترای تخصصی و فوق دکترای ☐ سایر ☐ ۱۹- شماره ملی سرپرست خانوار ۲۰- آدرس محل سکونت دائمی سرپرست خانوار: کشور: استان: شهرستان: بخش: شهر/روستا: خیابان: کوچه: پلاک: کد پستی شماره تلفن: کد:	
اطلاعات پدر نوزاد/جنین ۲۱- نام: ۲۲- نام خانوادگی:	
علت مرگ ۲۳- بیماری یا شرایط اصلی منجر به فوت نوزاد/جنین ۲۴- سایر بیماری‌ها یا شرایط مؤثر بر فوت نوزاد/جنین ۲۵- بیماری یا شرایط اصلی مادری منجر به فوت نوزاد/جنین ۲۶- سایر بیماری‌ها یا شرایط مادری مؤثر بر فوت نوزاد/جنین ۲۷- سایر شرایط مرتبط: ۲۸- نام و نام خانوادگی صادرکننده: نام موسسه: تاریخ صدور گواهی: روز ماه سال مهر و امضای پزشک/ماما مهر موسسه	
۲۹- نام و نام خانوادگی صادرکننده جواز دفن: شماره نظام پزشکی:	جواز دفن ۳۰- نام و نام خانوادگی صادرکننده جواز دفن: شماره نظام پزشکی:

اجزای گواهی فوت

۱- اطلاعات دموگرافیک

۲- بخش پزشکی گواهی

بخش پزشکی گواهی فوت به دو بخش تقسیم می شود.

بخش اول فرم برای ثبت بیماری های مرتبط با زنجیره وقایعی که مستقیماً مرگ را ایجاد کرده است.

بخش دوم برای ثبت وضعیت های غیرمرتبط ولی سهم در مرگ تدارک دیده شده است.

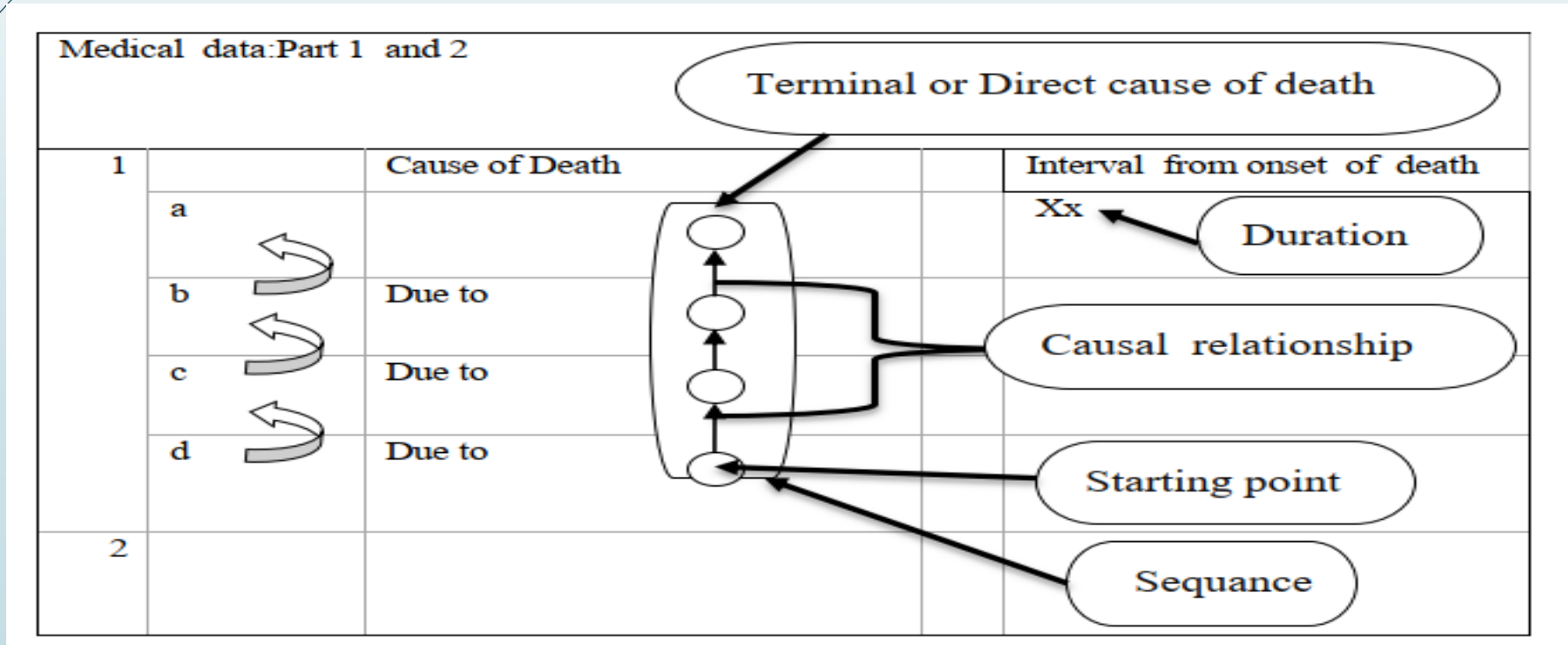
نمونه بخش پزشکی گواهی فوت

توجه: علائم بیماری و یا حالات نشانگان فوت همانند ایست قلبی، ایست تنفسی و ... نباید نوشته شوند.			
علت فوت		کدهای ICD-10	فاصله زمانی تقریبی بیماری تا مرگ
بخش اول: زنجیره وقایع، بیماری ها، صدمات و یا وضعیتی که به طور مستقیم سبب مرگ شده اند.			
الف	آخرین بیماری یا وضعیتی که منجر به فوت شده است:		
ب	بیماری یا وضعیتی که منجر به قسمت الف شده است:		
ج	بیماری یا وضعیتی که منجر به قسمت ب شده است:		
د	بیماری یا وضعیتی که منجر به قسمت ج شده است:		
بخش دوم: (سایر وضعیت هایی که در وقوع مرگ موثر بوده اند، اما منتج به علل اشاره شده در قسمت اول نشده اند).			

مفاهیم پایه در کدگذاری علل مرگ

توالی (Sequence)

اصطلاح توالی به زنجیره یا مجموعه‌ای از وقایع پزشکی اشاره می‌کند که در آن هر مرحله عارضه یا بیماری است که ناشی از بیماری مرحله قبلی است.

مفاهیم پایه در کدگذاری علل مرگ

19

Example 1: 1 (a) Myocardial infarction

due to

(b) Coronary thrombosis

due to

(c) Coronary atherosclerosis

انفارکتوس میوکارد توسط ترومبوز عروق کرونر ایجاد می‌شود که خود ترومبوز عروق کرونر جزء عوارض آترواسکلروزیس عروق کرونر محسوب می‌شود. در این توالی، انفارکتوس میوکارد ناشی از ترومبوز کرونری که خود نیز نتیجه آترواسکلروز عروق کرونر می‌باشد.

مفاهیم پایه در کدگذاری علل مرگ

Example 2: 1 (a) Extensive hemorrhage

due to

(b) Traumatic amputation of right leg

due to

(c) Run over by street car

خونریزی شدید، عارضه آمپوتاسیون است. در توالی، خونریزی شدید ناشی از ترومای آمپوتاسیون پای راست است که خود آمپوتاسیون نیز بوسیله تصادف با اتوبوس برقی رخ داده است.

مفاهیم پایه در کدگذاری علل مرگ

21

رابطه علی (Casual relationship)

رابطه علی صحیح: وضعیت ذکر شده روی گواهی فوت، باعث ایجاد وضعیت دیگر ثبت شده باشد.

آیا رابطه علی که در گواهی فوت آمده قابل قبول است یا نیست؟

❖ دستورالعمل‌های پذیرش و رد توالی‌ها باید استفاده شود.

❖ اگر توالی در دستورالعمل‌های پذیرش ذکر نشده باشد، حتی‌الامکان باید رابطه علی پذیرفته شود،

زیرا نظر گواهی‌کننده بر سایر موارد ارجح است.

❖ اگر رابطه بیان شده غیرمحمتمل به نظر رسید، باید به جداول بین‌المللی تصمیم‌گیری برای

کدگذاری مرگ مراجعه شود.

مفاهیم پایه در کدگذاری علل مرگ

22

مدت زمان (Duration)

همه وضعیت‌ها و بیماری‌هایی که در گواهی فوت گزارش می‌شوند، باید دارای اطلاعات مربوط به مدت زمان نیز باشد.

منظور از مدت زمان، فاصله زمانی تقریبی بین شروع وضعیت یا بیماری و زمان مرگ است.

این همیشه همان زمان تشخیص بیماری نیست، ممکن است همان زمان تشخیص یا بعد از شروع علائم باشد.

مفاهیم پایه در کدگذاری علل مرگ

23

علت پایانی مرگ (Terminal cause of death)

علت پایانی مرگ، اولین بیماری است که در خط اول بخش اول گواهی فوت ثبت شده است.

Example 3: 1 (a) Myocardial infarction and pulmonary edema

due to

(b) Coronary atherosclerosis

انفارکتوس قلبی علت پایانی منجر به مرگ است، زیرا اولین بیماری است که در اولین خط بخش اول گواهی فوت ثبت شده است.

مفاهیم پایه در کدگذاری علل مرگ

24

نقطه آغازگر (Starting point)

نقطه آغازگر، بیماری یا رویدادی است که در یک توالی قابل قبول، شروع کننده رابطه علی است و به علت پایانی مرگ منتهی می شود. در یک گواهی فوت که درست کامل شده باشد، بیماری یا وضعیت گزارش شده ای که در پایین ترین خط قسمت اول گواهی فوت نوشته شده است، نقطه آغازگر توالی محسوب می شود.

Example 4: 1 (a) Myocardial infarction and pulmonary oedema

due to

(b) Coronary atherosclerosis

آترواسکلروز کرونری چون شروع کننده توالی وقایع منجر به مرگ است، نقطه آغازگر محسوب می شود.

نقطه آغاز گر (Starting point)

نقطه آغاز گر، بیماری یا رویدادی است که در یک توالی قابل قبول، شروع کننده رابطه علی است و به علت پایانی مرگ منتهی می شود. در یک گواهی فوت که درست کامل شده باشد، بیماری یا وضعیت گزارش شده ای که در پایین ترین خط قسمت اول گواهی فوت نوشته شده است، نقطه آغاز گر توالی محسوب می شود.

- Example 5: 1**
- (a) Pneumonia
due to**
 - (b) Hip fracture
due to**
 - (c) Tripped on carpet**

سر خوردن روی فرش چون آغاز کننده توالی وقایع منجر به مرگ است، نقطه آغاز گر محسوب می شود.

مفاهیم پایه در کدگذاری علل مرگ

26

نقطه آغازگر موقت (Tentative starting point)

در یک گواهی که صحیح و کامل تکمیل شده باشد، وضعیتی که در پائین ترین خط قسمت یک گواهی فوت ثبت شده، نقطه آغازگر است. بعضی مواقع چندین دستورالعمل برای یک گواهی مرگ استفاده می شود. برای تعیین نقطه آغازگر، اجرای مرحله به مرحله دستورالعمل ها اهمیت بسیاری دارد. با اعمال هر مرحله، یک بیماری، موقتاً به عنوان نقطه آغازگر مرگ در نظر گرفته می شود ولی در مراحل بعدی ممکن است بیماری دیگری جای آن را بگیرد.

مفاهیم پایه در کدگذاری علل مرگ

27

علت مشهود (Obvious cause)

در قوانین کدگذاری مرگ، دستورالعمل‌های متعددی تدوین شده است تا کنترل شود آیا وضعیتی که به عنوان نقطه آغازگر موقت مرگ انتخاب شده است خود به وضوح دلیل ایجاد یک بیماری یا وضعیت دیگری که در همان خط یا خط پایین‌تر گواهی فوت ثبت شده، نباشد. کلمه "آشکارا" اهمیت زیادی دارد و نباید شکی در ارتباط بین وضعیت‌ها وجود داشته باشد.

مفاهیم پایه در کدگذاری علل مرگ

28

Example 6: 1 (a) Sepsis

due to

(b) Peritonitis

due to

2 Appendicitis with rupture

پریتونیت، آغازگر توالی وقایع منجر به مرگ در قسمت اول گواهی فوت است. بنابراین به عنوان نقطه آغازگر موقت در نظر گرفته می شود. اما در قسمت دوم گواهی فوت، آپاندیسیت با پارگی علت آشکار پریتونیت محسوب می شود. بنابراین توالی وقایع با آپاندیسیت که نقطه آغازگر توالی وقایع منجر به مرگ است آغاز و به sepsis که علت پایانی مرگ است ختم می شود.

مفاهیم پایه در کدگذاری علل مرگ

29

اولین توالی ذکر شده (First-mentioned sequence)

در یک گواهی فوت، گاهی بیش از یک توالی مشاهده می شود.

در این مواقع بر اساس دستورالعمل های کدگذاری مرگ - اولین وضعیتی است که در اولین توالی ذکر شده است (نقطه آغازگر مرگ).

مفاهیم پایه در کدگذاری علل مرگ

30

Example

1 (a) Pneumonia

due to

(b) Hip fracture and heart failure

due to

(c) Tripped on carpet, coronary atherosclerosis

شناسایی نقطه آغازگر توالی اول، از علت پایانی مرگ شروع می شود (اولین بیماری ذکر شده در بالاترین خط در قسمت یک گواهی فوت).

اولین وضعیت ذکر شده (First-mentioned condition)

برای شناسایی اولین وضعیت ذکر شده، از بالاترین خط قسمت اول به پایین و از چپ به راست شروع کنید.

Example

1 (a) Pneumonia

due to

(b) Hip fracture and heart failure

due to

(c) Coronary atherosclerosis and tripped on carpet

مفاهیم پایه در کدگذاری علل مرگ

32

علت زمینه‌ای مرگ (Underlying cause of death)

معمولاً چندین وضعیت در گواهی فوت گزارش می‌گردد.

اما در بیشتر آمارهای مرگ، فقط یک علت که همان علت زمینه‌ای مرگ است برای هر مرگ در نظر گرفته می‌شود.

علت زمینه‌ای مرگ همان نقطه آغازگر است. با این حال گاهی اوقات وضعیت دیگری غیر از نقطه آغازگر به عنوان علت زمینه‌ای مرگ انتخاب می‌شود.

مفاهیم پایه در کدگذاری علل مرگ

33

تعدیل (Modification)

اعمال دستورالعمل‌های اختصاصی کدگذاری در بعضی از رده‌های ICD و توالی‌های خاص، باعث می‌شود وضعیت دیگری غیر از نقطه آغازگر به عنوان علت زمینه‌ای مرگ انتخاب گردد.

در چنین مواردی، کد علت زمینه‌ای، اغلب ترکیبی از نقطه آغازگر با وضعیت گزارش شده دیگر، عوارض و یا پیامد نقطه آغازگر که از نظر سلامت جامعه دارای اهمیت ویژه‌ای است

مفاهیم پایه در کدگذاری علل مرگ

34

Example

1 (a) Heart disease

due to

(b) Generalized atherosclerosis

آترواسکلروزیس منتشر، شروع کننده وقایع منجر به مرگ است که به عنوان نقطه آغازگر در نظر گرفته می شود با این حال با توجه به دستورالعمل های تخصصی درمورد آترواسکلروزیس منتشر، آترواسکلروزیس منتشر یا نامشخص که منجر به بیماری های قلبی می شود در آمارهای مرگ به عنوان بیماری قلبی آترواسکلروتیک باید در نظر گرفته شود. لذا بواسطه این قوانین تغییر و تعدیل، بیماری قلبی آترواسکلروتیک به عنوان علت زمینه ای مرگ انتخاب می شود.

مفاهیم پایه در کدگذاری علل مرگ

35

علت زمینه‌ای موقت مرگ (Tentative underlying cause of death)

ممکن است چندین دستورالعمل اختصاصی تعدیل کننده در یک گواهی فوت اعمال شود. در این صورت دستورالعمل‌ها باید گام به گام اعمال شود. کدی که به عنوان خروجی هر گام فرآیند انتخاب شد، علت زمینه‌ای موقت مرگ نامیده می‌شود.

علت زمینه‌ای موقت مرگ (Tentative underlying cause of death)

Example	1	(a)	Myocardial Infarction
due to
		(b)	Coronary Atherosclerosis
due to
		(c)	Generalized Atherosclerosis

علت زمینه‌ای موقت مرگ (Tentative underlying cause of death)

آترواسکلروزیس منتشر، آغازکننده توالی وقایع منجر به مرگ است. بنابراین نقطه آغازگر محسوب می‌شود. دستورالعمل‌های تعدیلی اختصاصی برای آترواسکلروزیس و بیماری عروق کرونر قلب در ICD وجود دارد، لذا آترواسکلروزیس عروق کرونر به عنوان علت زمینه‌ای موقت مرگ انتخاب می‌گردد. اما دستورالعمل‌های بیشتری که در مورد آترواسکلروزیس عروق کرونر و انفارکتوس میوکارد ارائه شده باعث می‌شود در گام نهایی انفارکتوس میوکارد به عنوان علت زمینه‌ای انتخاب گردد.

دستور العمل‌های کدگذاری مرگ و میر

- به تمام وضعیت های ذکر شده در گواهی فوت کدی از کتاب ICD اختصاص دهید.
- بسیاری از دستورالعمل های کد گذاری مرگ و میر مبتنی بر کدهای اختصاصی ICD می باشد.
- برای تعیین کاربرد هر یک از این دستورالعمل ها، باید ابتدا برای تمام وضعیت ها در گواهی فوت کد از کتاب اختصاص دهید که این کد گذاری چند علتی نامیده می شود.
- علت اصلی مرگ را برای استفاده در آمارهای مرگ و میر انتخاب کنید.
- به این طبقه بندی علت زمینه ای مرگ گفته می شود.

➤ برای اطمینان از اینکه هم موارد ساده و پیچیده مطابق با مقررات بین المللی بطور صحیح کد گذاری

شوند، اجرای دقیق و گام به گام تمام دستورالعمل های کد گذاری بسیار با اهمیت است.

در غیر این صورت:

➤ آمارهای مرگ و میر قابلیت مقایسه بین المللی ندارد.

➤ ارزش داده ها برای اهداف بهداشت عمومی شدیداً کاهش می یابد.

➤ انتخاب علت زمینه‌ای مرگ مستلزم دو مرحله جداگانه می‌شود.

➤ ابتدا نقطه آغازگر را شناسایی کنید (بیماری یا رویدادی که آغازگر زنجیره رویدادهای منجر به مرگ است).

➤ سپس، تمام دستورالعمل‌های اختصاصی که نقطه آغازگر را تعدیل می‌کند، مشخص گردد.

➤ اگر دستورالعمل تعدیل کننده‌ای وجود دارد مرحله بعدی این است که نقطه آغازگری را که در مرحله اول

انتخاب کرده‌اید را مطابق دستورالعمل‌ها تغییر دهید.

➤ هدف از فرآیند انتخاب، تولید مفیدترین آمار ممکن برای مرگ و میر است.

➤ بنابراین، دستورالعمل‌های ذکر شده زیر منعکس کننده اهمیت موارد از نظر سلامت جامعه است نه از نظر پزشکی صرف.

➤ دستورالعمل‌هایی که آورده می‌شود چه از نظر پزشکی صحیح باشد چه نباشد همیشه بایستی رعایت گردد.

یافتن نقطه آغاز گر (Steps SP1 to SP8)

➤ برای تعیین نقطه آغاز گر، ۸ مرحله را باید دنبال نمایید. این مراحل **SP1** تا **SP8** نامیده می شوند.

مرحله	تعریف	رجوع شود به
SP1	تنها یک علت در گواهی فوت ثبت شده است.	
SP2	فقط یک خط در بخش اول استفاده شده است.	
SP3	اولین علت در پایین ترین خط تمام علت های بالا را توضیح می دهد.	
SP4	یک توالی که به وضعیت پایانی منتهی می شود، وجود دارد.	فصل سوم بخش ۱-۳
SP5	هیچ توالی در بخش اول وجود ندارد.	
SP6	علت مشهود	
SP7	وضعیت های بد تعریف شده	فصل سوم بخش ۲-۳
		پیوست ۱۰-۳
SP8	وضعیت های غیرمحمولی که باعث مرگ می شوند.	پیوست ۱۰-۴

Step SP1: ثبت تنها یک وضعیت در گواهی فوت

44

SP1

آیا فقط یک وضعیت روی گواهی
فوت (بخش اول یا دوم مهم نیست)
ثبت شده است؟

بلی

تک وضعیت را نقطه آغازگر مرگ انتخاب کنید و به
مرحله M1 بروید.

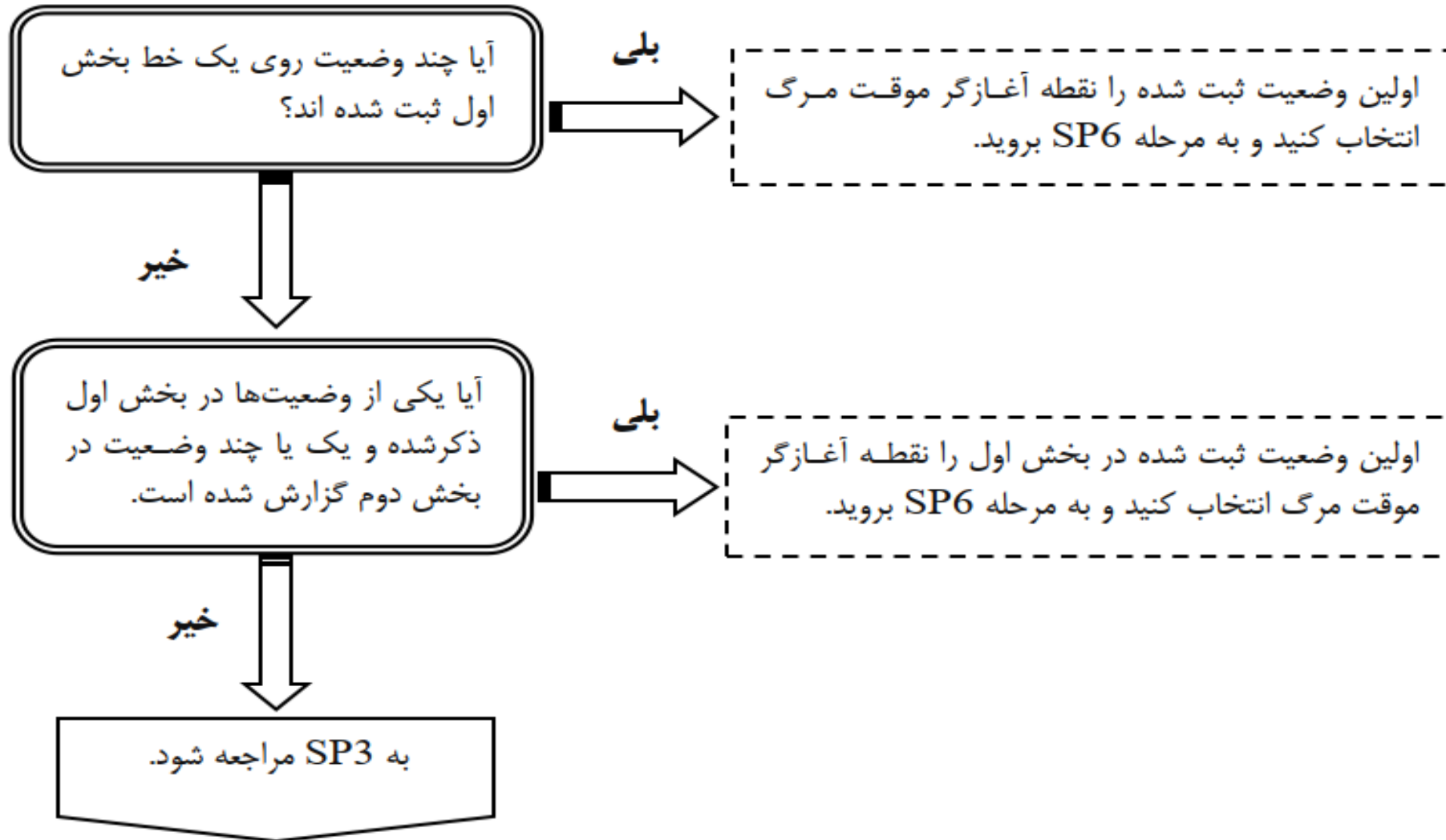
خیر

به SP2 مراجعه شود.

Step SP2: فقط یک خط بخش اول استفاده شده است.

45

SP2

Step SP2: فقط یک خط بخش اول استفاده شده است.

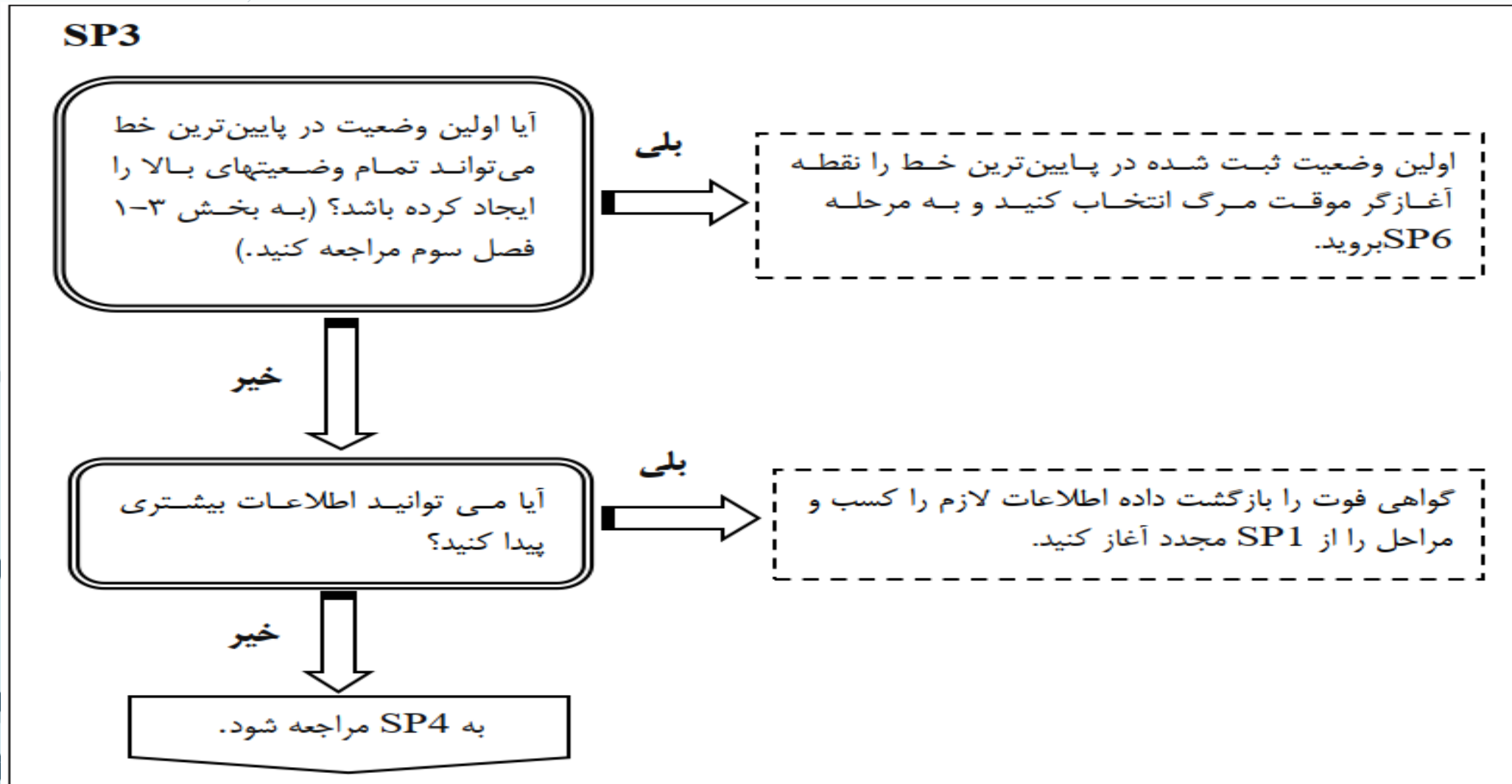
46

- Example 1:
- 1 (a) Myocardial infarction and diabetes mellitus
 - (b)
 - (c)
 - (d)
- 2

در مثال فوق در یک خط بخش اول گواهی فوت دو وضعیت ذکر شده است. انفارکتوس میوکارد به دلیل اینکه اول ذکر شده است نقطه آغازگر موقت انتخاب می شود. سپس به مرحله SP6 رفته تا بررسی شود، آیا قوانین انتخابی و تعدیل دیگری نیز باید اعمال شود.

Step SP3: بیش از یک خط بخش اول استفاده شده است و اولین وضعیت ثبت شده در پایین ترین خط همه وضعیت های بالایی را ایجاد نموده است.

47

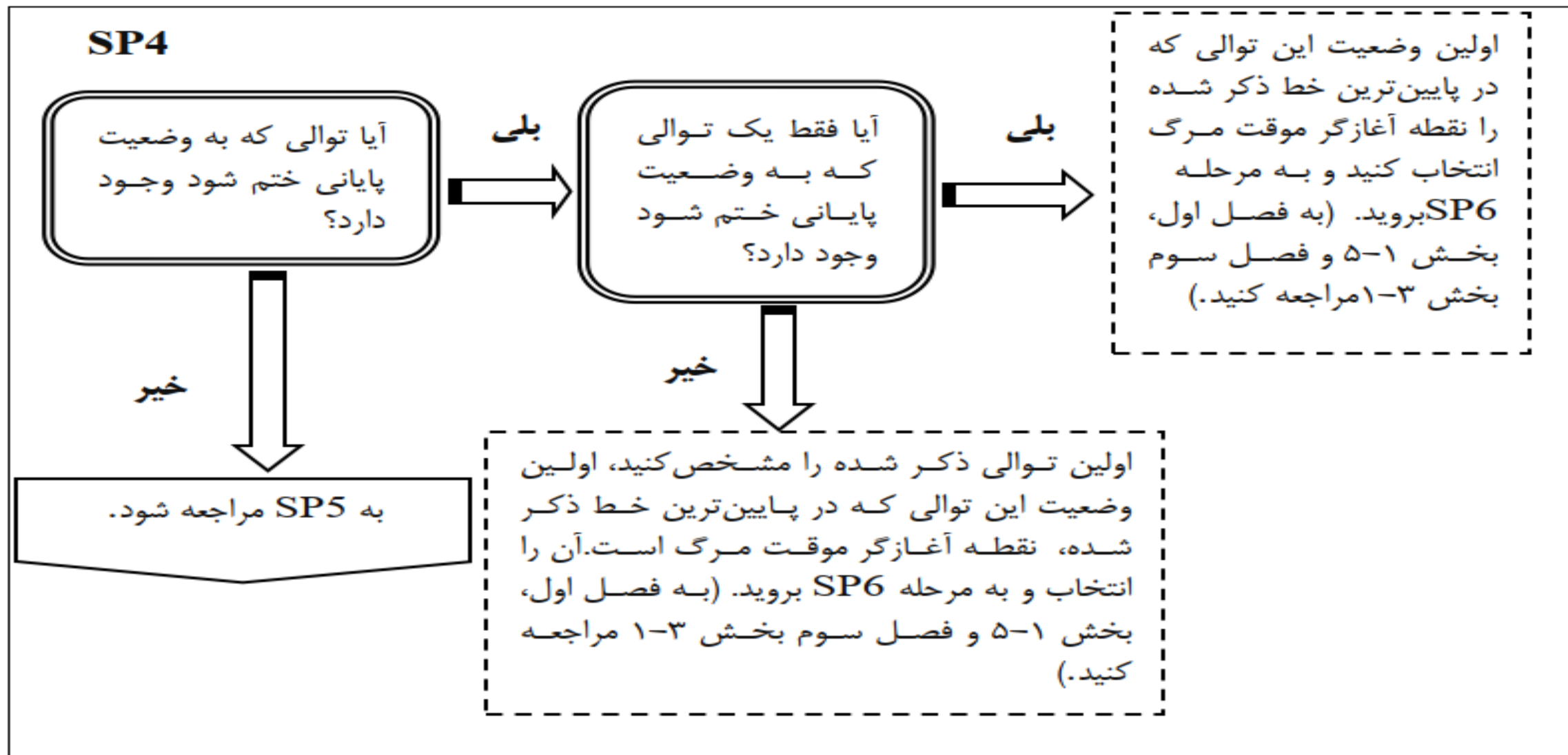
Step SP3: بیش از یک خط بخش اول استفاده شده است و اولین وضعیت ثبت شده در پایین ترین خط همه وضعیت های بالایی را ایجاد نموده است.

Example 9:

- 1 (a) Liver metastases
 - (b) Bronchopneumonia and stomach cancer
 - (c)
 - (d)
- 2

متاستاز کبد نمی تواند به علت برونکوپنومونی ایجاد شده باشد. به این معنی که هیچ نقطه آغازگر موقت در مرحله SP3 شناسایی نشد. بنابراین، به مرحله SP4 مراجعه می شود.

Step SP4: اولین وضعیت ثبت شده در آخرین خط نمی تواند همه وضعیت‌های خطوط بالای خود را ایجاد کند، اما برای وضعیت پایانی، یک توالی وجود دارد.

Step SP4: اولین وضعیت ثبت شده در آخرین خط نمی تواند همه وضعیت های خطوط بالای خود را ایجاد کند، اما برای وضعیت پایانی، یک توالی وجود دارد.

Example 10:	1	(a)	Liver metastases	2 months
		(b)	Cerebral infarction and stomach cancer	6 months
		(c)		
		(d)		
	2			

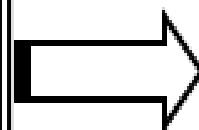
انفارکتوس مغزی نمی تواند متاستاز کبد بدهد، اما متاستاز کبد می تواند ناشی از سرطان معده باشد. سرطان معده نقطه آغازگر موقت است.

Step SP5 : عدم وجود توالی در بخش اول گواهی فوت

51

SP5

توالی که به وضعیت پایانی ختم
شود، وجود ندارد.

وضعیت پایانی را نقطه آغاز موقت مرگ انتخاب کنید و به
مرحله SP6 بروید.

Step SP5 : عدم وجود توالی در بخش اول گواهی فوت

Example 12:

- 1 (a) Liver metastases
(b) Cerebral infarction and
(c) Atherosclerosis
(d)
2 Stomach cancer

آترواسکلروزیس نمی تواند متاستاز کبد ایجاد کند. در بخش اول توالی ای که به وضعیت پایانی ختم شود، وجود ندارد، زیرا انفارکتوس مغزی نمی تواند باعث متاستاز کبد شود. از آنجا که هیچ توالی مختوم به وضعیت پایانی وجود ندارد، وضعیت پایانی، یعنی متاستاز کبدی، نقطه آغازگر موقت است.

Step SP6 : علت مشهود

53

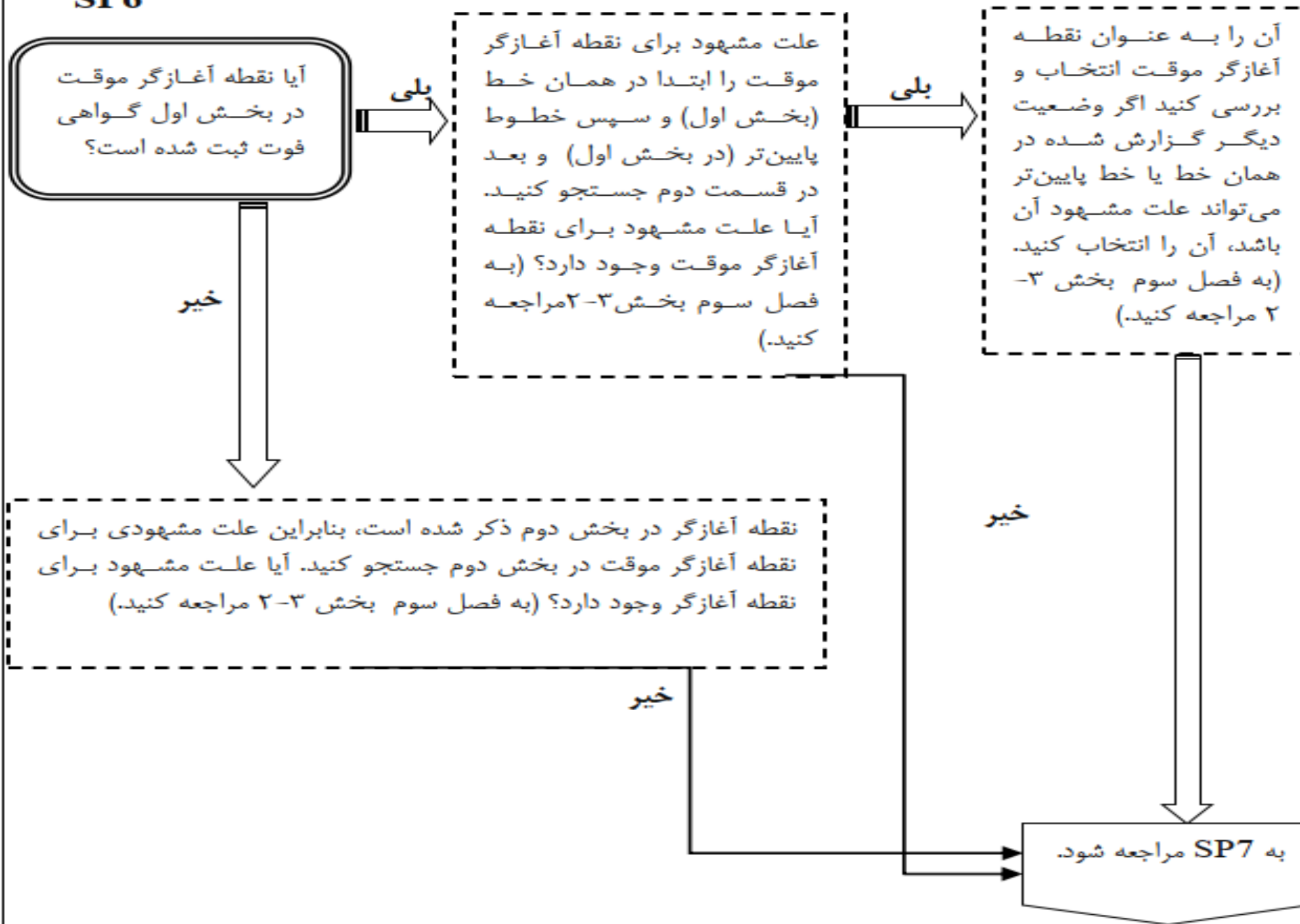
نقطه آغازگر موقتی که بر اساس SP1 تا SP5 انتخاب شده است بایستی مجدد بررسی شود تا اطمینان حاصل شود که وضعیت ثبت شده دیگری، نقطه آغازگر موقت را ایجاد نکرده باشد.

یافتن علت مشهود: اگر نقطه آغازگر موقت مرگ از بخش اول گواهی فوت انتخاب شده باشد، ابتدا همان خط بررسی می‌شود تا اگر علت مشهودی برای نقطه آغازگر در آن خط ذکر شده مشخص گردد، سپس خطوط پایین‌تر و در نهایت بخش دوم گواهی فوت جستجو گردد.

❖ در خطوط بالای نقطه آغازگر موقت نباید دنبال علت مشهود بود.

❖ اگر نقطه آغازگر موقت از بخش دوم گواهی فوت انتخاب شده باشد، علت مشهود آن در بخش دوم گواهی فوت جستجو می‌شود (قسمت اول گواهی فوت بررسی نمی‌شود).

SP6

Example 14:

- 1 (a) Sepsis
(b) Peritonitis
(c)
(d)

2 Necrosis of intestine, mesenteric infarction

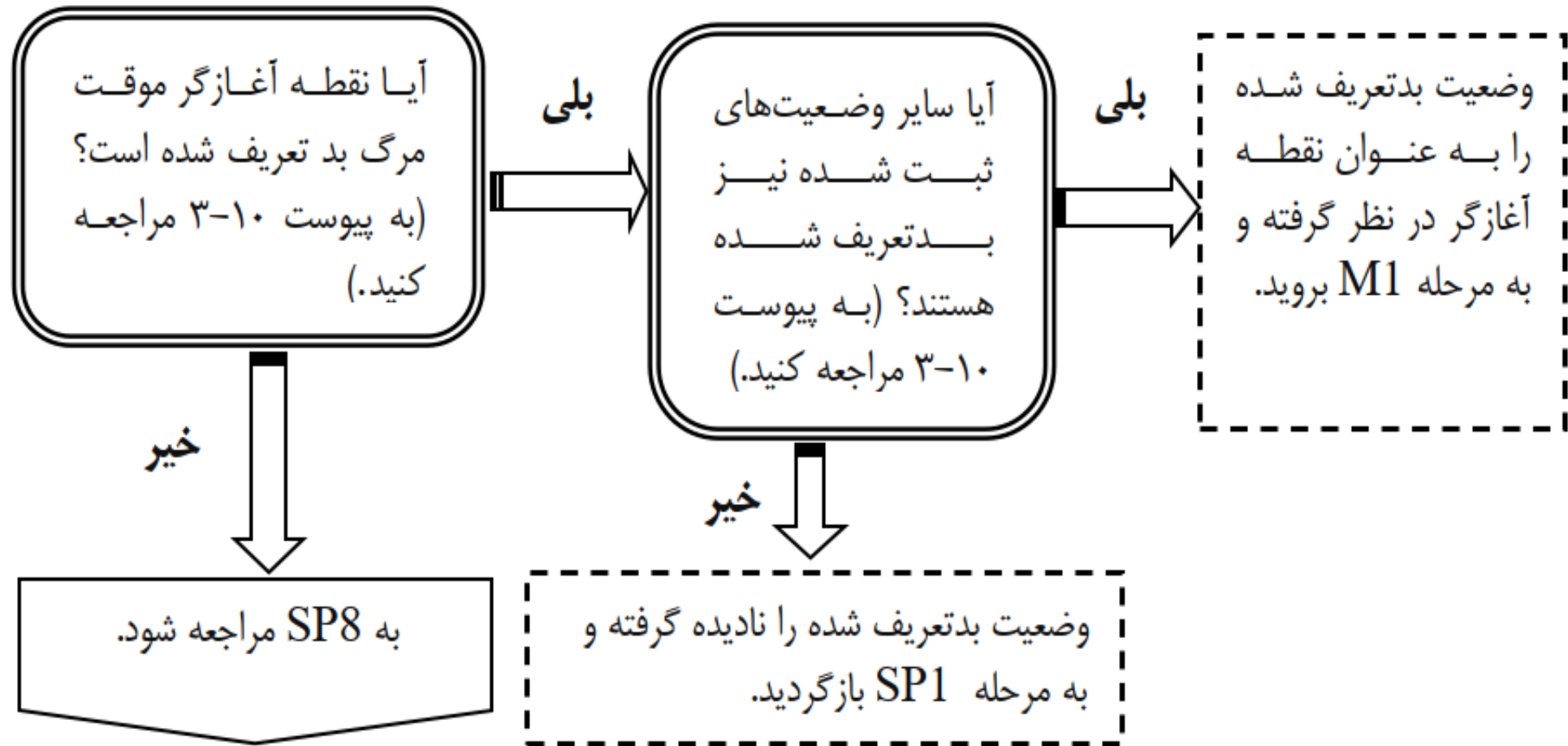
سپسیس می تواند بر اثر پریتونیت ایجاد شود، لذا پریتونیت نقطه آغازگر موقت است. اما نکروز روده علت مشهود پریتونیت است، نکروز روده نقطه آغازگر موقت جدید در نظر گرفته می شود. اما چون انفارکتوس مزانتریک علت مشهود نکروز روده است، لذا انفارکتوس مزانتریک به عنوان نقطه آغازگر نهایی انتخاب می گردد.

Step SP7 : وضعیت های بد تعریف شده

56

<u>کد</u>	<u>گروه یا زیر گروه</u>
I46.1	مرگ ناگهانی قلبی، شرح داده شده است.
I46.9	ایست قلبی، نامشخص
I50.-	نارسایی حاد قلبی در I50.-
I95.9	کاهش فشارخون، نامشخص
I99	سایر اختلالات و اختلالات نامشخص سیستم گردش خون
J96.0	نارسایی تنفسی حاد
J96.9	نارسایی تنفسی نامشخص
P28.5	نارسایی تنفسی نوزاد
R00-R57.1, R57.8-R64, R65.2-R65.3, R68.0-R94, R96-R99	علائم، نشانه‌ها و یافته‌های آزمایشگاهی غیرطبیعی که در جای دیگر طبقه‌بندی نمی‌شوند.

SP7

Example 16: 1 (a) Respiratory failure

(b)

(c)

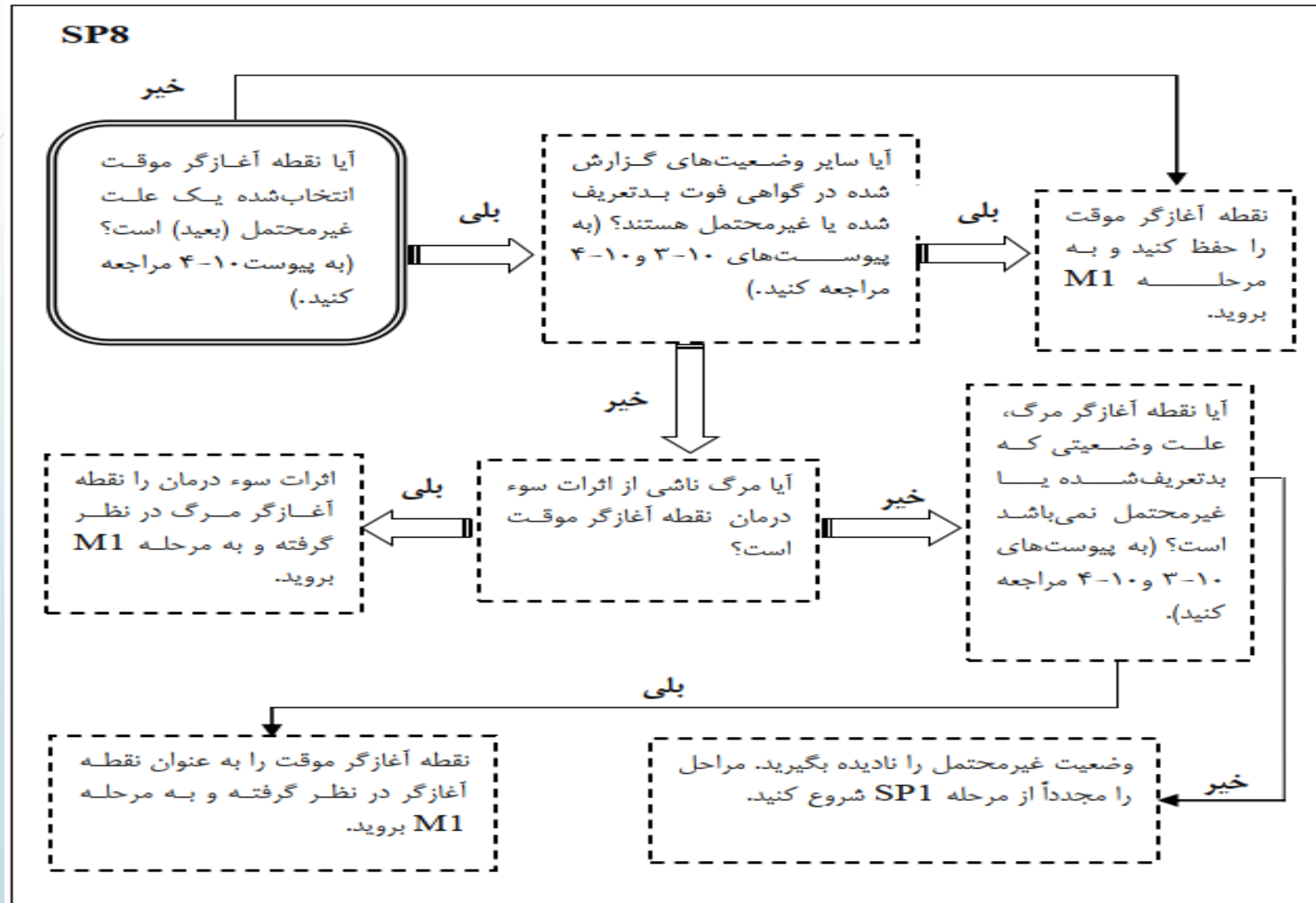
(d)

2 Mesenteric embolism

نارسایی ریه تنها وضعیت ذکر شده در بخش اول گواهی است و بر اساس مراحل SP2 و SP6 نقطه آغازگر موقت است. اما نارسایی ریه در فهرست وضعیت‌های بدتعریف شده قرار دارد، بنابراین نارسایی ریه نادیده گرفته شده و نقطه آغازگر، مجدداً انتخاب می‌شود. آمبولیسم مزانتریک نقطه آغازگر موقت جدید بر اساس مرحله SP1 است.

Step SP8: وضعیت های غیرمحمتمل علت مرگ

59

Step SP8 : وضعیت های غیرمحمتمل علت مرگ

60

Example 20:

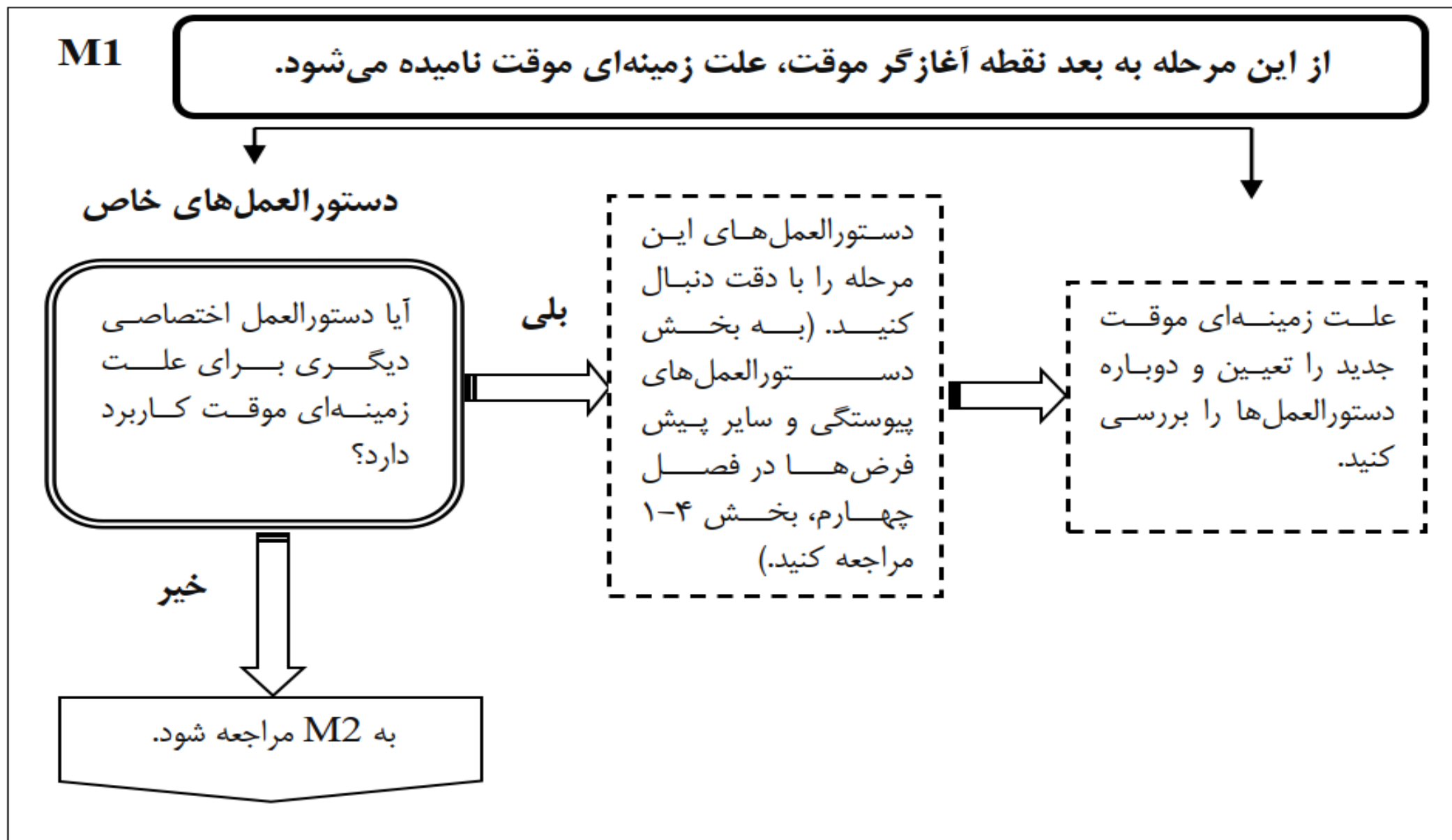
- 1 (a) Sepsis
(b) Submandibular abscess
(c) Caries
(d)

2

مطابق مرحله SP3، پوسیدگی دندان نقطه آغازگر موقت است که در جدول وضعیت های غیرمحمتمل مرگ وجود دارد. اما پوسیدگی دندان باعث ایجاد عوارضی شده است که در جدول وضعیت های غیرمحمتمل مرگ ذکر نشده است، به همین دلیل پوسیدگی به عنوان نقطه آغازگر موقت انتخاب می شود.

Step M1 : دستورالعمل های اختصاصی

61

Step M1 : دستورالعمل های اختصاصی

62

Example 7:

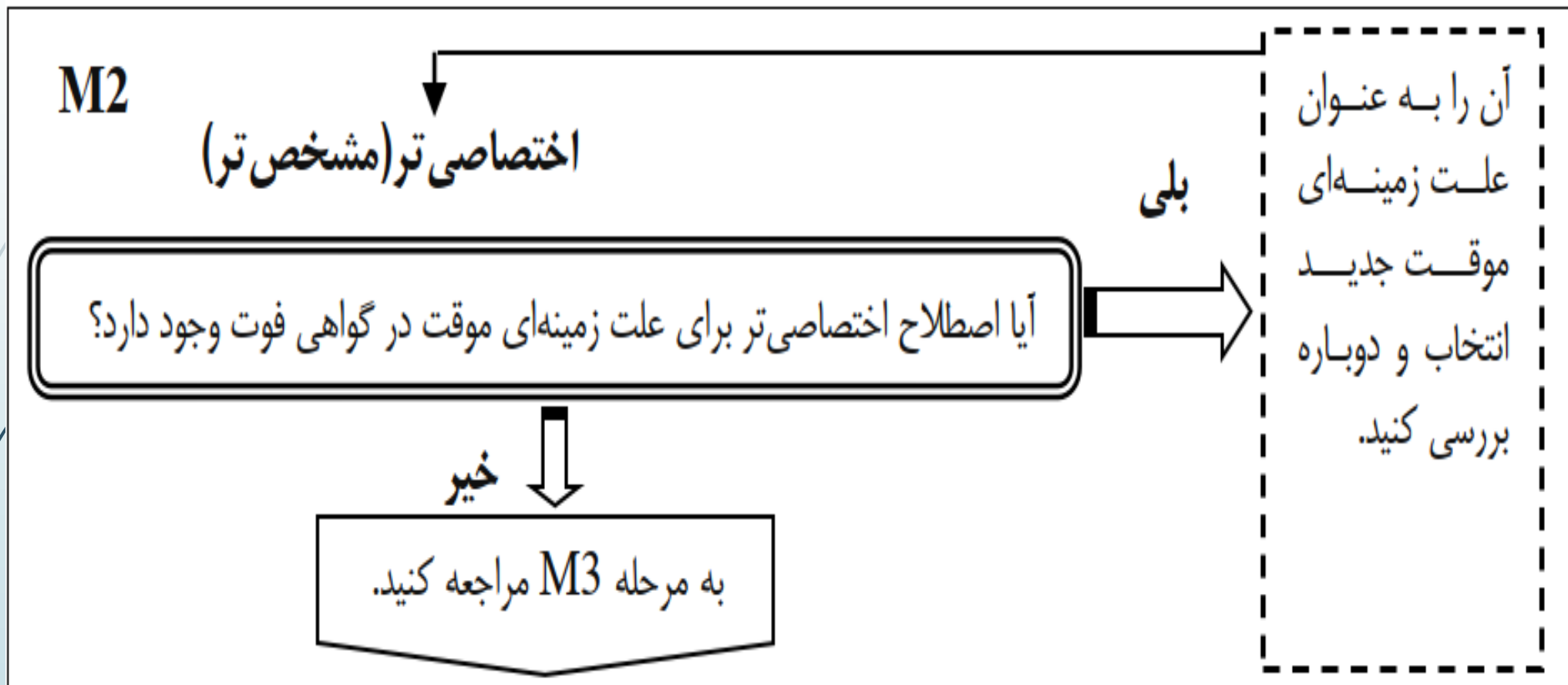
- 1 (a) Epilepsy
- (b) Alcoholism
- (c)
- (d)

2

بر اساس مرحله SP3، الکلیسم به عنوان نقطه آغازگر موقت در نظر گرفته می شود. در جلد اول، در لیست اصطلاحات مشمول رده G40.5 (سندرم های خاص صرع) به " تشنج های صرعی مرتبط با الکل " اشاره شده است. با اینکه دستورالعمل اختصاصی برای رده G40.5 (سندرم های خاص صرع) وجود دارد، اما در صورتیکه علت تشنج صرع، شناخته شده باشد، بکار برده نمی شود. بنابراین، الکلیسم که نقطه آغازگر موقت انتخاب شده بود، تغییر نمی کند.

Step M2 : اختصاصی بودن (مشخص تر)

63

Step M2 : اختصاصی بودن (مشخص تر)

64

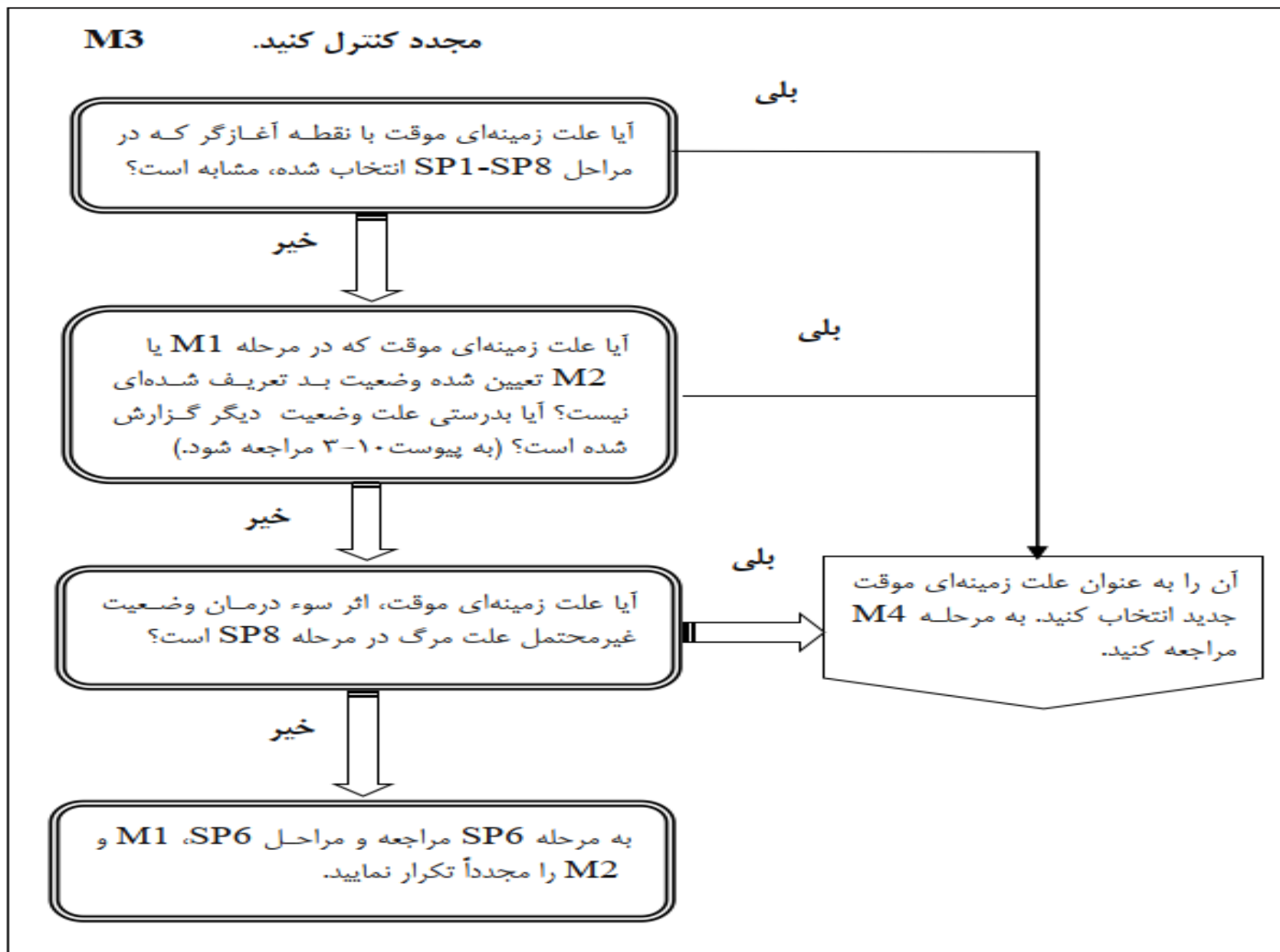
Example 8:

- 1 (a) Cerebrovascular accident
(b) Atherosclerosis
(c)
(d)
- 2 Arterial embolism to brain stem

بر اساس مرحله SP3، آترواسکلروزیس نقطه آغازگر موقت است. یک دستورالعمل اختصاصی در ارتباط با بیماری آترواسکلروزیس همراه با سکته مغزی وجود دارد. این دستورالعمل اعمال و سکته مغزی به عنوان نقطه آغازگر جدید بر اساس مرحله M1 انتخاب می شود. در بخش دوم گواهی فوت، نوع سکته مغزی با اصطلاح Arterial embolism to brain stem بطور دقیق تر توصیف شده است. بنابراین اصطلاح Arterial embolism to brain stem به عنوان علت زمینه ای موقت جدید در نظر گرفته می شود.

Step M3: بررسی مجدد مراحل SP6، M1، M2

65

Step M3 : بررسی مجدد مراحل SP6، M1، M2

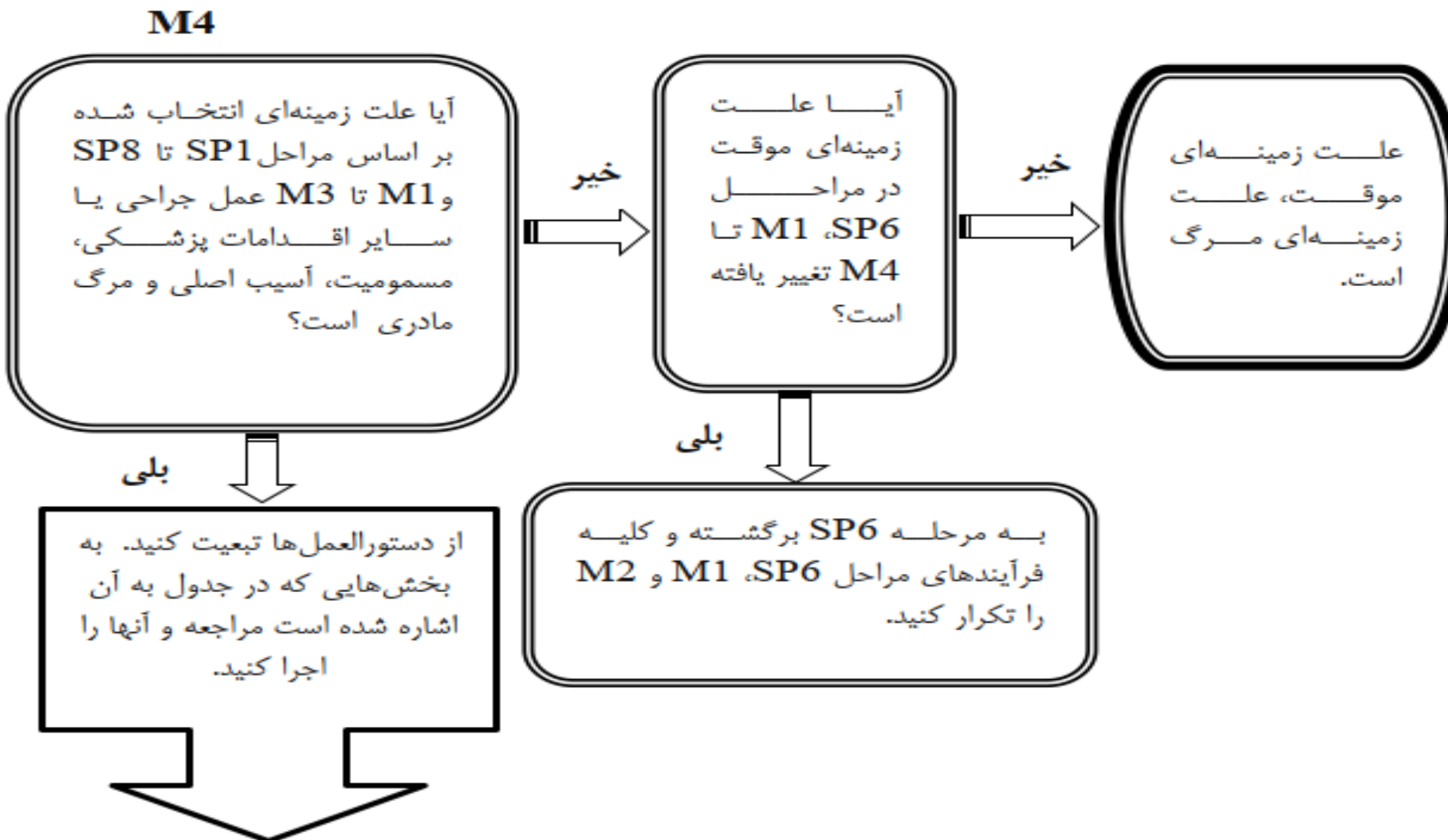
66

Example 11:

- 1 (a) Sepsis
(b) Arterial disease, arterial embolism of left leg
(c)
(d)
- 2 Colon cancer

بر اساس مرحله SP3، بیماری شریانی نقطه آغازگر موقت است. Arterial embolism of left leg که به عنوان وضعیت دوم خط دوم در بخش اول، گزارش شده است، چون نوع خاصی از بیماری شریانی است، طبق مرحله M2 به عنوان علت زمینه‌ای موقت انتخاب می‌شود. همچنین به دلیل اینکه نقطه آغازگر موقت با علت انتخاب شده بر اساس مراحل SP1 تا SP8 یکسان نیست، مرحله SP6 بایستی مجدداً تکرار شود. ولی سرطان کولون علت مشهود Arterial embolism است و لذا به عنوان نقطه آغازگر جدید انتخاب می‌گردد. قوانین اصلاحی بیشتر کاربرد ندارد. سرطان کولون (C18.9، نئوپلاسم بدخیم کولون، نامشخص) علت زمینه‌ای مرگ است.

Step M4: دستورالعمل های مربوط به اقدامات پزشکی، مسمومیت ها، صدمه اصلی و مرگ مادری

به مرحله SP6 برگشته و کلیه
فرآیندهای مراحل SP6، M1 و M2
را تکرار کنید.

از دستورالعمل‌ها تبعیت کنید. به
بخش‌هایی که در جدول به آن
اشاره شده است مراجعه و آنها را
اجرا کنید.

اگر علت زمینه‌ای موقت.... باشد	دستورالعمل اختصاصی	مراجعه کنید به بخش.....
جراحی یا اقدامات پزشکی	-	جراحی و سایر اقدامات پزشکی (به فصل هفتم مراجعه کنید)
فصل ۱۹، جراحات و مسمومیت	عامل خارجی علت زمینه‌ای مرگ است.	-
فصل ۲۰، عوامل خارجی	آسیب اصلی را نیز انتخاب کنید.	آسیب اصلی در مرگ‌های ناشی از علل خارجی (به فصل پنجم بخش ۵-۱ مراجعه کنید).
یک مسمومیت با بیش از یک ماده سمی	مهمترین داروی مسئول مرگ را مشخص کنید.	مسمومیت با داروها، مواد دارویی و بیولوژیکی (به فصل پنجم بخش ۵-۲ مراجعه کنید).
برای متوفی، خانمی که بارداری، زایمان و دوره نفاسی برای او گزارش شده	تعیین کنید چه کدی از فصل ۱۵ به گواهی فوت اختصاص می‌یابد؟	مرگ مادری (به فصل ششم مراجعه کنید).

دستورالعمل های کدگذاری مرگ ومیر ناشی از بیماری کووید ۱۹

مرگ های ناشی از COVID-19

70

مرگ ناشی از کووید-۱۹ (مورد محتمل یا قطعی کووید - ۱۹) در نظام مراقبت بیماری ها^۱ بعنوان مرگی توصیف می شود که ناشی از یک بیماری مشابه از نظر بالینی باشد مگر اینکه یک علت مرگ مشخص که مربوط به کووید نیست وجود داشته باشد (مثل تروما). لازم به توضیح است که نباید دوره بهبودی کامل ناشی از بیماری کووید - ۱۹ بین بروز بیماری کووید-۱۹ و وقوع مرگ حاصل از آن وجود داشته باشد.

مرگ ناشی از کووید - ۱۹ ممکن نیست مربوط به بیماری دیگری باشد (مثلا سرطان) و باید مستقل از بیماریهایی که قبلا در فرد وجود داشته اند و احیانا سبب تشدید سیر بیماری کووید-۱۹ شده اند، در نظر گرفته شوند.

مرگ های ناشی از COVID-19

71

الف) ثبت ۱۹ - COVID در گواهی فوت

COVID-19 در گواهی فوت کلیه متوفیانی که این بیماری باعث مرگ شده یا به نظر می رسد باعث مرگ شده یا در مرگ نقش داشته نیز باید ثبت شود.

ب- ترمینولوژی

لازم است از اصطلاح COVID-۱۹ برای گواهی علت فوت ناشی از این بیماری استفاده شود.

مرگ های ناشی از COVID-19

زنجیره بیماری ها یا وقایع

تشخیص توالی علی منجر به مرگ در بخش اول گواهی فوت بسیار مهم است.

برای مثال هنگامی که COVID-19 باعث پنومونی و دیسترس تنفسی کشنده می شود، هر دو پنومونی و دیسترس تنفسی باید همراه با COVID-19 در بخش اول ثبت شود.

گواهی کننده باید تا حد ممکن بر اساس دانش و اطلاعات خود، از پرونده پزشکی یا نتایج آزمایشگاهی جزئیات بیشتری در گواهی فوت ثبت نماید.

Frame A: Medical data: Part 1 and 2

1 Report disease or condition directly leading to death on line a Report chain of events in due to order (if applicable) State the underlying cause on the lowest used line			Cause of death	Time interval from onset to death
		a	Acute respiratory distress syndrome	2 days
		b	Due to: Pneumonia	10 days
		c	Due to: COVID-19 (test positive)	14 days
		d	Due to:	
2 Other significant conditions contributing to death (time intervals can be included in brackets after the condition)		Underlying cause of death		

Manner of death:

☒ Disease	☐ Assault	☐ Could not be determined
☐ Accident	☐ Legal intervention	☐ Pending investigation
☐ Intentional self harm	☐ War	☐ Unknown

Frame A: Medical data: Part 1 and 2

1 Report disease or condition directly leading to death on line a Report chain of events in due to order (if applicable) State the underlying cause on the lowest used line			Cause of death	Time interval from onset to death
		a	Acute respiratory distress syndrome J80	2 days
		b	Due to: Pneumonia J18.9	10 days
		c	Due to: COVID-19 (test positive) U07.1	14 days
		d	Due to:	
2 Other significant conditions contributing to death (time intervals can be included in brackets after the condition)			Underlying cause of death	

نکته: کووید - ۱۹ را بعنوان علت زمینه ای مرگ انتخاب کنید. چون علل مرگ در بیش از یک خط در بخش اول گزارش شده است ، وضعیتی (بیماری) که در پایین ترین خط گزارش شده است (کووید - ۱۹)، می تواند همه عللی که در خط های بالا جدول ثبت شده اند مانند پنومونی (J18,9) و سندروم دیسترس حاد تنفسی (J80) را ایجاد کند.

بیماری زمینه ای (بیماری های همراه) (Comorbidities)

افراد با بیماری های مزمن یا سیستم های ایمنی ضعیف به علت معلولیت و ناتوانی در معرض خطر بالای مرگ ناشی از COVID-19 قرار دارند.

بیماری های مزمن ممکن است بیماری های غیرواگیر مانند بیماری های عروق کرونر، بیماری های ریوی مزمن (COPD)، دیابت یا معلولیت ها باشد.

در صورتیکه متوفی دارای بیماری های مزمن باشد باید در قسمت دوم گواهی فوت ثبت شود.

Frame A: Medical data: Part 1 and 2

1 Report disease or condition directly leading to death on line a Report chain of events in due to order (if applicable) State the underlying cause on the lowest used line			Cause of death	Time interval from onset to death
	  	a	Acute respiratory distress syndrome	2 days
		b	Due to: Pneumonia	10 days
		c	Due to: Suspected COVID-19	12 days
			Due to:	
Underlying cause of death				
2 Other significant conditions contributing to death (time intervals can be included in brackets after the condition)		Coronary artery disease [5 years], Type 2 diabetes [14 Years], Chronic obstructive pulmonary disease [8 years]		

Manner of death:

☒ Disease	☐ Assault	☐ Could not be determined
☐ Accident	☐ Legal intervention	☐ Pending investigation
☐ Intentional self harm	☐ War	☐ Unknown

Frame A: Medical data: Part 1 and 2

1	Report disease or condition directly leading to death on line a		Cause of death	Time interval from onset to death
	Report chain of events in due to order (if applicable)	a	Acute respiratory distress syndrome J80	2 days
	State the underlying cause on the lowest used line	b	Due to: Pneumonia J18.9	10 days
		c	Due to: Suspected COVID-19 U07.2	12 days
2	Other significant conditions contributing to death (time intervals can be included in brackets after the condition)	Coronary artery disease [5 years], Type 2 diabetes [14 Years], Chronic obstructive pulmonary disease [8 years] I25.1, E11.9, J44.9		

Underlying cause of death

Manner of death:

☐ Disease	☐ Assault	☐ Could not be determined
☐ Accident	☐ Legal intervention	☐ Pending investigation
☐ Intentional self harm	☐ War	☐ Unknown

نکته: به تمام بیماری‌های ثبت شده در بخش اول و دوم کد دهید، در این مثال کووید - ۱۹ که بصورت مشکوک مشخص شده (ویروس شناسایی نشده است) را بعنوان علت زمینه‌ای انتخاب کنید. چون علل مرگ در بیش از یک خط در بخش اول گزارش شده است، وضعیتی (بیماری) که در پایین‌ترین خط گزارش شده است (کووید - ۱۹)، می‌تواند همه عللی که در خط‌های بالای جدول ثبت شده‌اند مانند پنومونی (J18.9) و سندروم دیسترس حاد تنفسی (J80) را ایجاد کند.

Frame A: Medical data: Part 1 and 2

1 Report disease or condition directly leading to death on line a Report chain of events in due to order (if applicable) State the underlying cause on the lowest used line			Cause of death	Time interval from onset to death
	a		Acute respiratory distress syndrome	2 days
	b		Due to: Pneumonia	10 days
	c		Due to: COVID-19	10 days
	d		Due to:	

Underlying cause of death

2 Other significant conditions contributing to death (time intervals can be included in brackets after the condition)

Cerebral palsy [10 Years]

Manner of death:

☒ Disease	☐ Assault	☐ Could not be determined
☐ Accident	☐ Legal intervention	☐ Pending investigation
☐ Intentional self harm	☐ War	☐ Unknown

Frame A: Medical data: Part 1 and 2

1 Report disease or condition directly leading to death on line a Report chain of events in due to order (if applicable) State the underlying cause on the line		Cause of death	Time interval from onset to death
	a	Acute respiratory distress syndrome	J80 2 days
	b	Due to: Pneumonia	J18.9 10 days
	c	Due to: COVID-19	U07.1 10 days
	d	Due to:	
2 Other significant conditions contributing to death (time intervals can be included in brackets after the condition)		Cerebral palsy [10 Years] G80.9	

Manner of death:

☐ Disease	☐ Assault	☐ Could not be determined
☐ Accident	☐ Legal intervention	☐ Pending investigation
☐ Intentional self harm	☐ War	☐ Unknown

نکته: به تمام بیماریهای ثبت شده در بخش اول و دوم کد دهید، در این مثال کووید - ۱۹ (تست بیمار احتمالاً مثبت گزارش شده است) را بعنوان علت زمینه ای انتخاب کنید. چون علل مرگ در بیش از یک خط در بخش اول گزارش شده است، وضعیتی (بیماری) که در پایین ترین خط گزارش شده است (کووید - ۱۹)، می تواند همه عللی که در خط های بالای جدول ثبت شده اند مانند پنومونی (J18.9) و سندروم دیسترس حاد تنفسی (J80) را ایجاد کند.

Frame A: Medical data: Part 1 and 2

1 Report disease or condition directly leading to death on line a Report chain of events in due to order (if applicable) State the underlying cause on the lowest used line			Cause of death	Time interval from onset to death
		a	Respiratory failure	2 days
		b	Due to: Pneumonia	8 days
		c	Due to: Pregnancy complicated by COVID-19	12 days
			Due to:	
2 Other	death (time intervals can be included in brackets after the condition)			

Underlying cause of death

Manner of death:

☒ Disease	☐ Assault	☐ Could not be determined
☐ Accident	☐ Legal intervention	☐ Pending investigation
☐ Intentional self harm	☐ War	☐ Unknown

For women, was the deceased pregnant?

☒ Yes ☐ No ☐ Unknown

☒ At time of death	☐ Within 42 days before the death
☐ Between 43 days up to 1 year before death	☐ Unknown
Did the pregnancy contribute to the death?	☒ Yes ☐ No ☐ Unknown

Frame A: Medical data: Part 1 and 2

1 Report disease or condition directly leading to death on line a Report chain of events in due to order (if applicable) State the underlying cause on the lowest used line			Cause of death	Time interval from onset to death
	a		Respiratory failure <i>Code both, O99.5 and J96.9</i>	2 days
	b		Due to: Pneumonia <i>Code both, O99.5 and J18.9</i>	8 days
	c		Due to: Pregnancy complicated by COVID-19 <i>Code both, O98.5 and U07.1</i>	12 days
Underlying cause of death				
2 Other significant conditions (intervals can be included in brackets after the condition)				

نکته: تمام بیماری‌های ثبت شده در بخش اول و دوم را کدگذاری کنید. در این مثال سایر بیماری‌های ویروسی که سبب عارضه دار شدن بارداری، زایمان و دوره پس از زایمان (O98.5) می‌شوند را بعنوان علت زمینه‌ای مرگ انتخاب کنید.

چون علل مرگ در بیش از یک خط در بخش اول گزارش شده است وضعیتی (بیماری) که در پایین‌ترین خط گزارش شده است (سایر بیماری‌های ویروسی که سبب عارضه بارداری، زایمان و دوره پس از زایمان) می‌تواند همه عللی که در خط‌های بالاتر ثبت شده اند مانند پنومونی (J18.9) و سندروم دیسترس حاد تنفسی (J80) را ایجاد کنند. از کدهای اضافی برای حفظ کووید - ۱۹ استفاده شود.

Frame A: Medical data: Part 1 and 2

1 Report disease or condition directly leading to death on line a Report chain of events in due to order (if applicable) State the underlying cause on the lowest used line			Cause of death	Time interval from onset to death
		a	Acute respiratory distress syndrome	3 days
		b	Due to: COVID-19	One week
		c	Due to:	
		d	Due to:	
			Underlying cause of death	
2 Other significant conditions contributing to death (time intervals can be included in brackets after the condition)			HIV disease [5 years]	
Manner of death:				
☒ Disease		☐ Assault		☐ Could not be determined
☐ Accident		☐ Legal intervention		☐ Pending investigation
☐ Intentional self harm		☐ War		☐ Unknown

Frame A: Medical data: Part 1 and 2

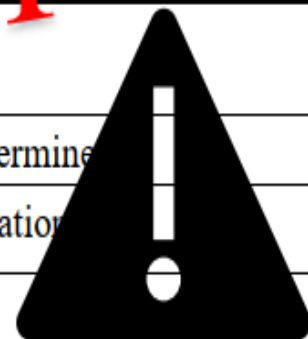
1 Report disease or condition directly leading to death on line a Report chain of events in due to order (if applicable) St lo Underlying cause of death			Cause of death	Time interval from onset to death
	a		Acute respiratory distress syndrome J80	3 days
	b		Due to: COVID-19 U07.1	One week
	c		Due to: HIV disease B24	5 years
	d		Due to:	
2 Other significant conditions contributing to death (time intervals can be included in brackets after the condition)				

پزشک صادر کننده گواهی فوت باید بیماری ایدز را بعنوان یک بیماری کمک کننده در بخش دوم اضافه می کرد، با اینحال اصول تعیین علت در ICD اجازه انتخاب کووید - ۱۹ بعنوان علت زمینه ای را می دهد. کووید - ۱۹ در یک توالی گزارش شده که آخرین وضعیت آن سندروم دیسترس تنفس حاد است. در اینجا وضعیتی (بیماری) که در پایین ترین خط گزارش شده (بیماری ایدز) نمی تواند عللی که در خطوط بالاتر ثبت شده است را ایجاد کند.

Frame A: Medical data: Part 1 and 2

1 Report disease or condition directly leading to death on line a Report chain of events in due to order (if applicable) State the underlying cause on the lowest used line			Cause of death	Time interval from onset to death
		a	Hypovolaemic shock	1 day
		b	Due to: Aortic dissection	1 day
		c	Due to: Motor vehicle accident	2 days
		d	Due to:	
2 Other significant conditions contributing to death (time intervals can be included in brackets after the condition)		COVID-19		
Underlying cause of death				
Manner of death:				
☐ Disease		☐ Assault		☐ Could not be determined
☒ Accident		☐ Legal intervention		☐ Pending investigation
☐ Intentional self harm		☐ War		☐ Unknown

NOT COVID-19 DEATH

Frame A: Medical data: Part 1 and 2

1 Report disease or condition directly leading to death on line a Report chain of events in due to order (if applicable) State the underlying cause on the lowest used line			Cause of death	Time interval from onset to death
	a		Hypovolaemic shock	T79.4 1 day
	b		Due to: Aortic dissection	S25.0 1 day
	c		Due to: Motor vehicle accident	V89.2 2 days
	d		Due to:	
2		to death (time intervals can be included in brackets after the condition)	COVID-19	U07.1

Underlying cause of death

Manner of death:

☐ Disease	☐ Assault	☐ Could not be determined
☒ Accident	☐ Legal intervention	☐ Pending investigation

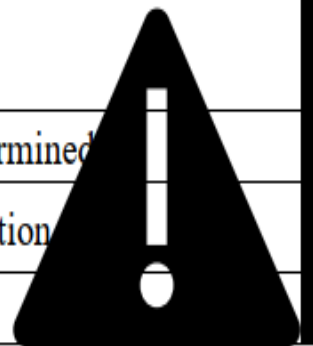
نکته: تمامی موارد ثبت شده در بخش اول و دوم را کد بدهید. در این مثال تصادف با وسیله نقلیه موتوری (V89.2) را بعنوان علت زمینه‌ای انتخاب کنید. چون علل مرگ در بیش از یک خط در بخش اول گزارش شده وضعیت (بیماری) که در پایین‌ترین خط گزارش شده (تصادف با وسیله نقلیه موتوری V89.2) می‌تواند همه علل بالاتر، پارگی آئورت ناشی از ضربه (S25.0) و شوک هیپو ولمیک ناشی از ضربه (T79.4) را ایجاد کند.

Frame A: Medical data: Part 1 and 2

1 Report disease or condition directly leading to death on line a Report chain of events in due to order (if applicable) State the underlying cause on the lowest used line			Cause of death	Time interval from onset to death
	  	a	Heart failure	1 day
		b	Due to: Myocardial infarction	5 days
		c	Due to:	
		d	Due to:	
2 Other significant conditions contributing to death (time intervals can be included in brackets after the condition)			COVID-19	
Manner of death:				
☒ Disease		☐ Assault		☐ Could not be determined
☐ Accident		☐ Legal intervention		☐ Pending investigation
☐ Intentional self harm		☐ War		☐ Unknown

Underlying cause of death

NOT COVID-19 DEATH

Frame A: Medical data: Part 1 and 2

1 Report disease or condition directly leading to death on line a Report chain of events in due to order (if applicable) State the underlying cause on the lowest used line			Cause of death	Time interval from onset to death
		a	Heart failure I50.9	1 day
		b	Due to: Myocardial infarction I21.9	5 days
		c	Due to:	
	d	Due to:		

Underlying cause of death

2 Other significant conditions contributing to death (time intervals can be included in brackets after the condition)	COVID-19	U07.1
--	----------	-------

در این مثال انفارکتوس حاد میوکارد (I21.9) را به عنوان علت اصلی مرگ انتخاب کنید. از آنجائیکه علل در بیش از یک خط در بخش اول گزارش شده است، مرحله SP3 قوانین کدگذاری مرگ و میر اعمال می شود و اولین وضعیت گزارش شده در پایین ترین خط استفاده شده، انفارکتوس میوکارد (I21.9)، باعث ایجاد همه وضعیت های ذکر شده در خطوط بالایی مانند نارسایی قلبی (I50.9) شود (بخش ۱-۲-۴، جلد دوم کتاب ICD-10، ویرایش ۲۰۱۶ به بعد).

ICD-10 Version:2019

Search

[?](#) [Advanced Search]

ICD-10

Versions - Languages

Info

U07.1 COVID-19, virus identified

U07.2 COVID-19, virus not identified

- ▶ U08 Personal history of COVID-19
- ▶ U09 Post COVID-19 condition
- ▶ U10 Multisystem inflammatory syndrome associated with COVID-19
- ▶ U11 Need for immunization against COVID-19
- ▶ U12 COVID-19 vaccines causing adverse effects in therapeutic use
- ▶ U13 Emergency use of U13
- ▶ U14 Emergency use of U14
- ▶ U15 Emergency use of U15
- ▶ U16 Emergency use of U16
- ▶ U17 Emergency use of U17
- ▶ U18 Emergency use of U18
- ▶ U19 Emergency use of U19
- ▶ U20 Emergency use of U20
- ▶ U21 Emergency use of U21

EVALI - [e-cigarette, or vaping, product use associated lung injury]

Use additional code, if desired, to identify pneumonia or other manifestations.

U07.1 COVID-19, virus identified

COVID-19 NOS

Use this code when COVID-19 has been confirmed by laboratory testing irrespective of severity of clinical signs or symptoms. Use additional code, if desired, to identify pneumonia or other manifestations.

Excl.: Coronavirus infection, unspecified site ([B34.2](#))

Coronavirus as the cause of diseases classified to other chapters ([B97.2](#))

Severe acute respiratory syndrome [SARS], unspecified ([U04.9](#))

U07.2 COVID-19, virus not identified

Use this code when COVID-19 is diagnosed clinically or epidemiologically but laboratory testing is inconclusive or not available. Use additional code, if desired, to identify pneumonia or other manifestations

Excl.: Coronavirus infection, unspecified site ([B34.2](#))

COVID-19:

- confirmed by laboratory testing ([U07.1](#))
- special screening examination ([Z11.5](#))
- suspected but ruled out by negative laboratory results ([Z03.8](#))

اصطلاحات بکار رفته برای توصیف کووید ۱۹ توسط پزشکان

89

COVID Positive

Coronavirus Pneumonia

COVID-19 Infection

Sars-Cov-2 Infection (Coronavirus Two Infection)

COVID-19 Coronavirus

Infection – COVID-19 (Coroner Informed)

Hospital Acquired Pneumonia - COVID-Positive

Corona Virus two infection (SARS-Cov-2)

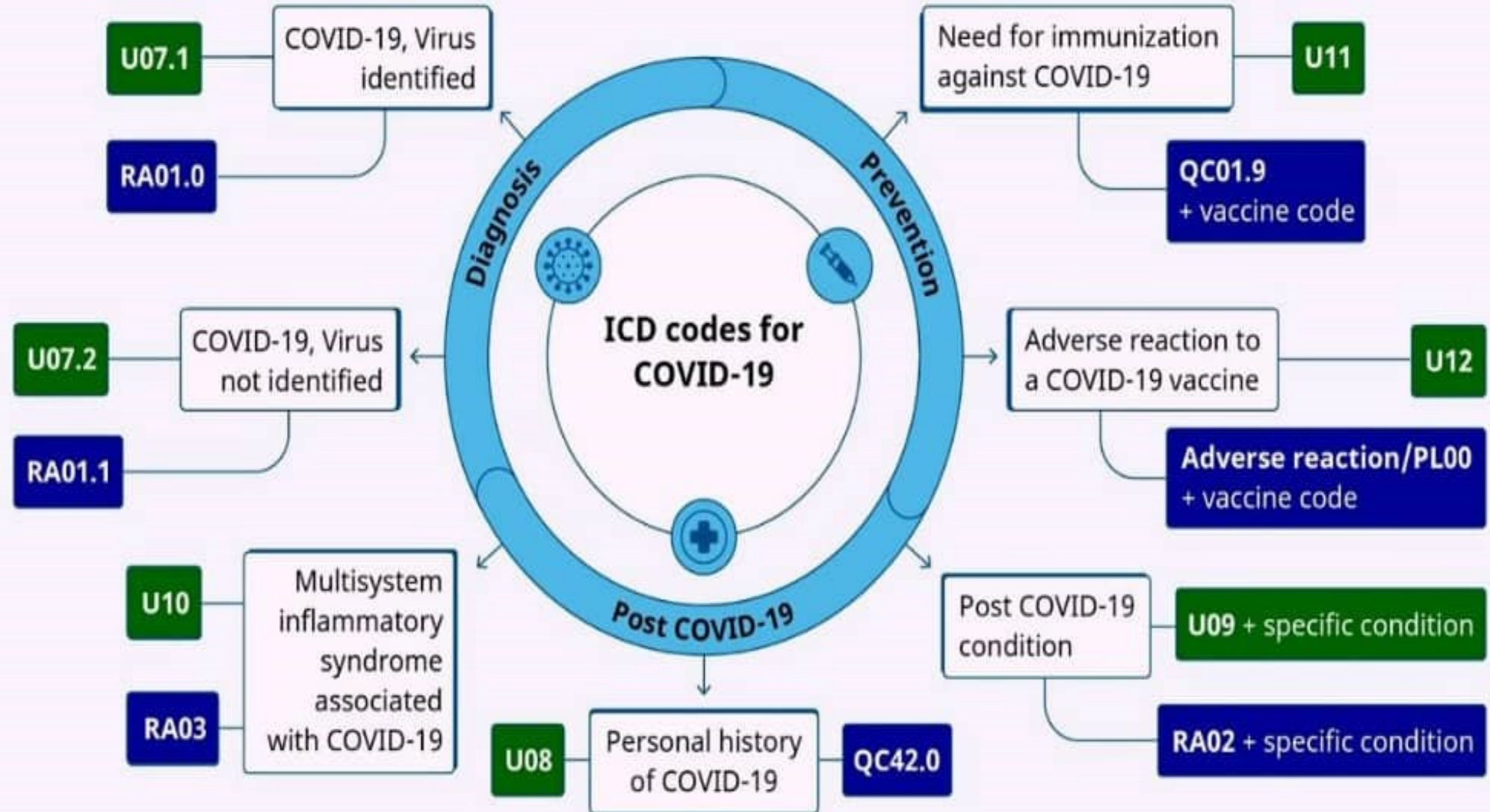
Corona Virus Pneumonia (COVID-19)

Coronavirus-Two Infection

Novel coronavirus

It all starts with a code...

■ ICD-10 ■ ICD-11

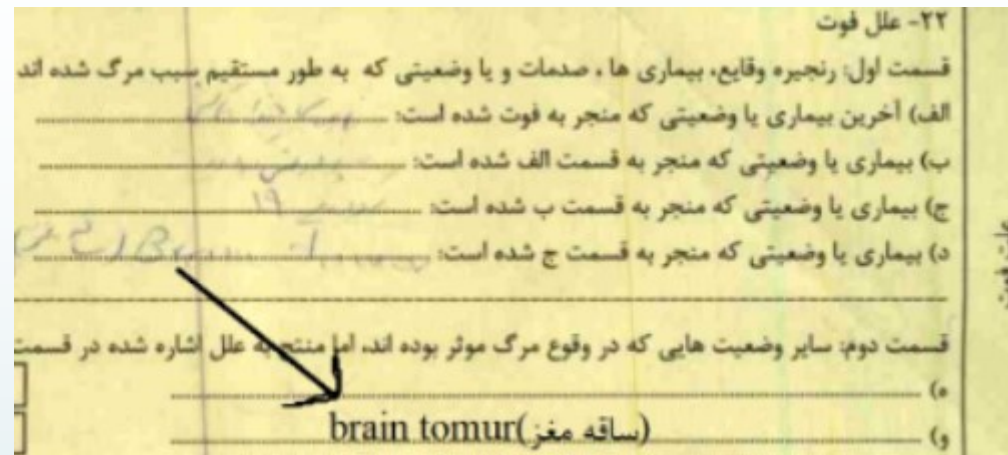
MORE EXAMPLES

PLEASE

مثال یک

92

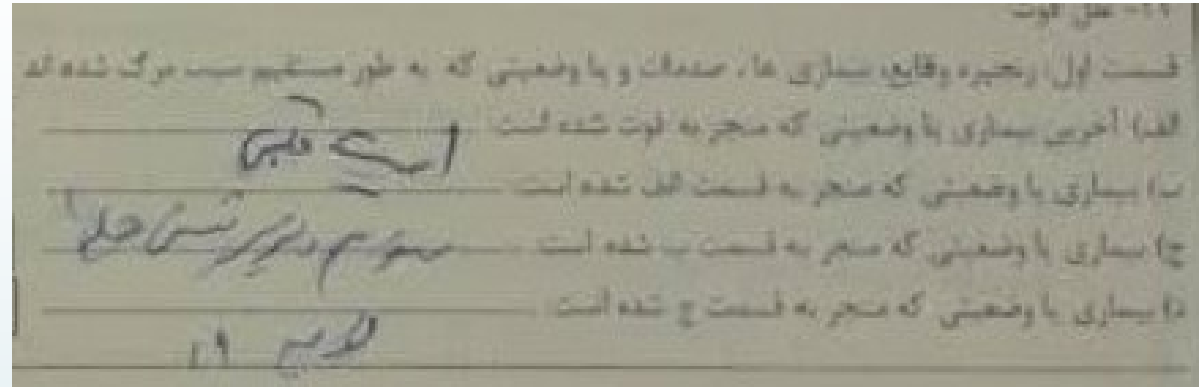

توجه: علائم بیماری و یا حالات نشانگان فوت همانند ایست قلبی، ایست تنفسی و ... نباید نوشته شوند.

بخش اول	علت فوت	کدهای ICD-10	فاصله زمانی تقریبی بیماری تا مرگ
الف			
ب	Pneumonia		
ج	COVID-19		
د	Brain Tumor		
بخش دوم			

مثال ۲

93

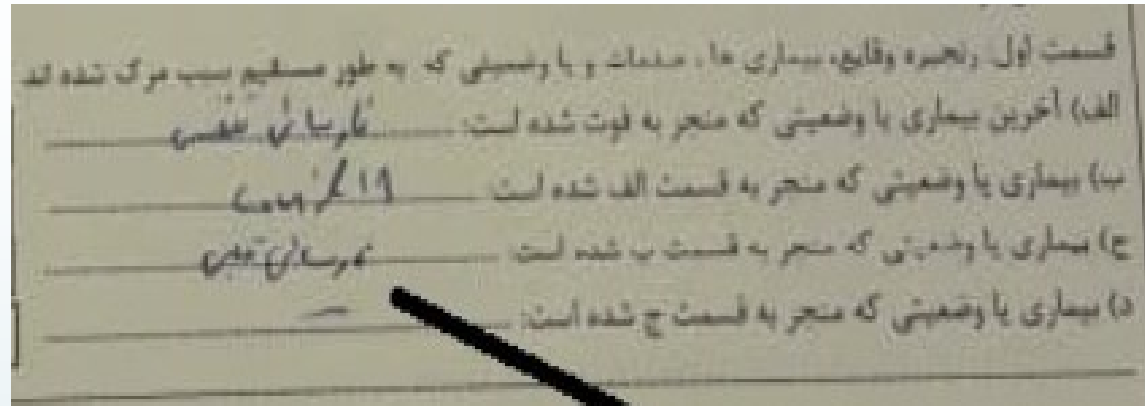

توجه: علائم بیماری و یا حالات نشانگان فوت همانند ایست قلبی، ایست تنفسی و ... نباید نوشته شوند.

بخش اول	علت فوت	کدهای ICD-10	فاصله زمانی تقریبی بیماری تا مرگ
الف	Cardiac arrest		
ب	-		
ج	Respiratory distress syndrome		
د	COVID-19		
بخش دوم			

مثال ۳

94

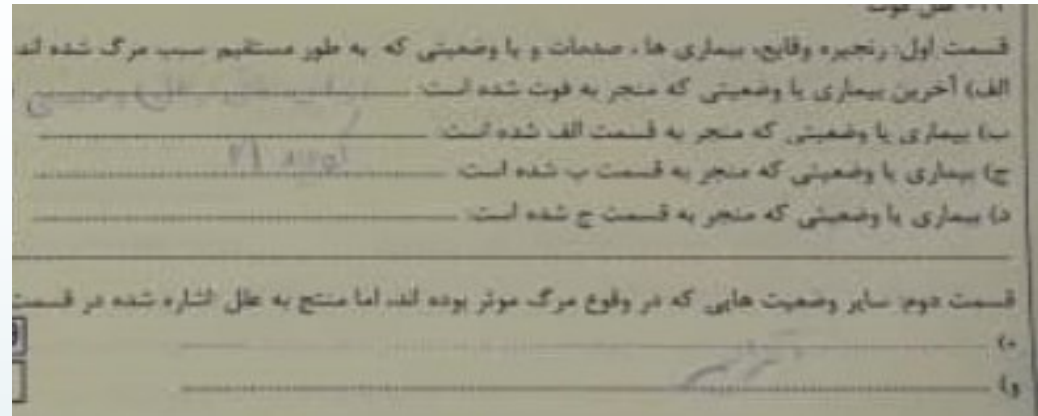

توجه: علائم بیماری و یا حالات نشانگان فوت همانند ایست قلبی، ایست تنفسی و ... نباید نوشته شوند.

بخش اول	علت فوت	کدهای ICD-10	فاصله زمانی تقریبی بیماری تا مرگ
الف	نار سایی تنفسی		
ب	COVID-19		
ج	نار سایی قلبی		
د			
بخش دوم			

مثال ۴

95

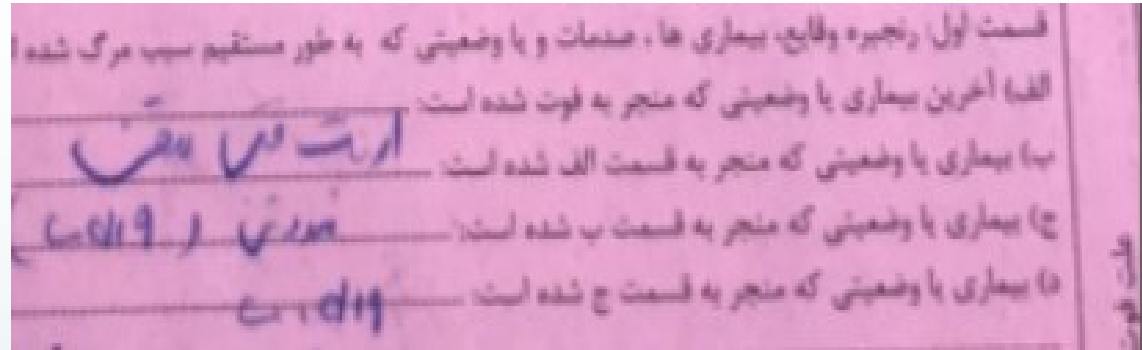

توجه: علائم بیماری و یا حالات نشانگان فوت همانند ایست قلبی، ایست تنفسی و ... نباید نوشته شوند.

بخش اول	علت فوت	کدهای ICD-10	فاصله زمانی تقریبی بیماری تا مرگ
الف	Respiratory distress syndrome		
ب			
ج	COVID-19		
د			
بخش دوم	Alzheimer's disease		

مثال ۵

96

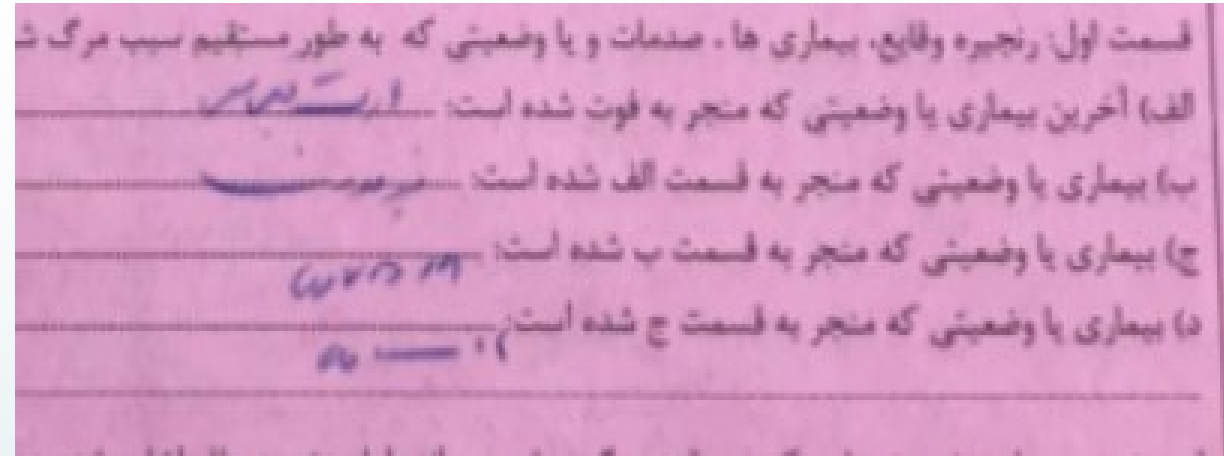

توجه: علائم بیماری و یا حالات نشانگان فوت همانند ایست قلبی، ایست تنفسی و ... نباید نوشته شوند.

بخش اول	علت فوت	کدهای ICD-10	فاصله زمانی تقریبی بیماری تا مرگ
الف			
ب	Cardiac Arrest		
ج	pneumonia		
	COVID-19		
د			
بخش دوم			

مثال ۶

97

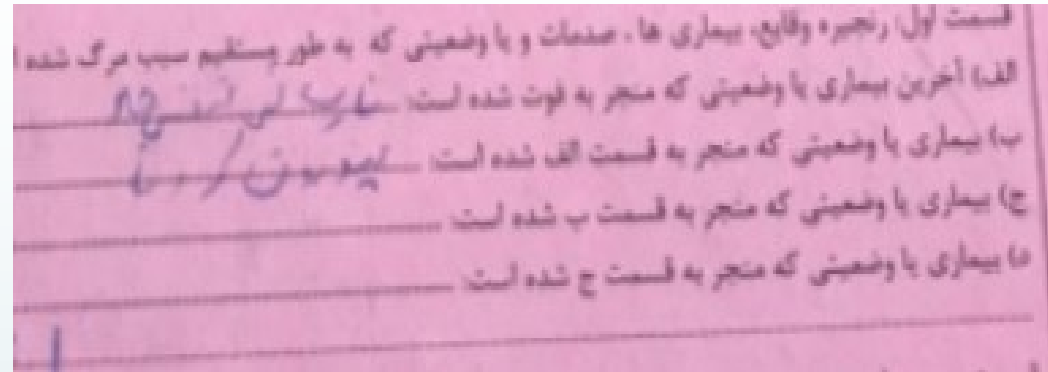

توجه: علائم بیماری و یا حالات نشانگان فوت همانند ایست قلبی، ایست تنفسی و ... نباید نوشته شوند.

بخش اول	علت فوت	کدهای ICD-10	فاصله زمانی تقریبی بیماری تا مرگ
الف	Cardiac Arrest		
ب	pneumonia		
ج	COVID-19		
د			
بخش دوم			

مثال ۷

98

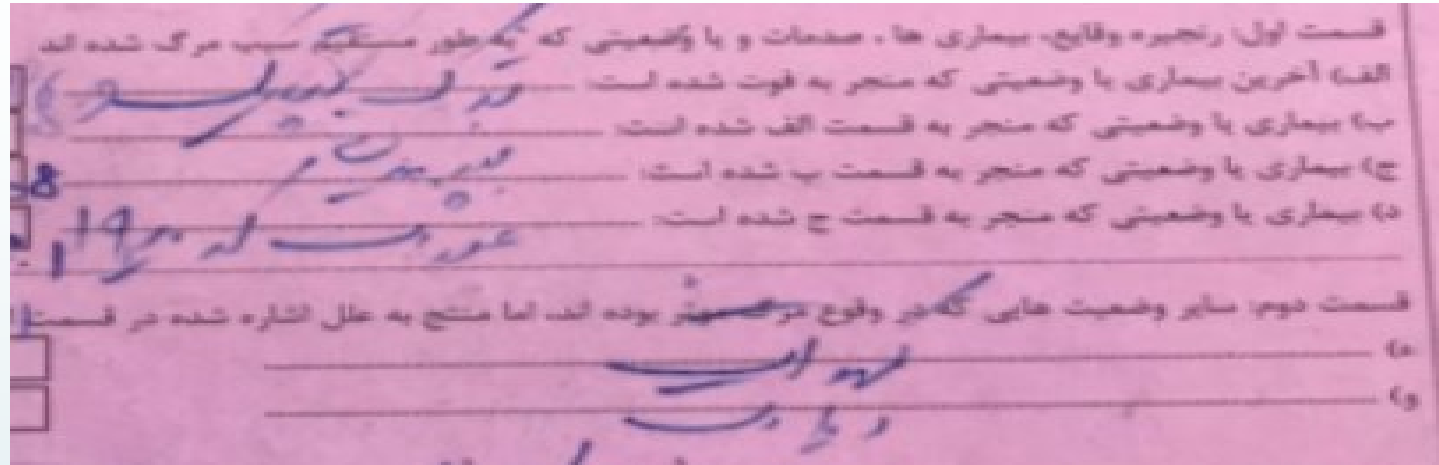

توجه: علائم بیماری و یا حالات نشانگان فوت همانند ایست قلبی، ایست تنفسی و ... نباید نوشته شوند.

بخش اول	علت فوت	کدهای ICD-10	فاصله زمانی تقریبی بیماری تا مرگ
الف	Respiratory distress syndrome		
ب	pneumonia و COVID-19		
ج			
د			
بخش دوم			

مثال ۸

99

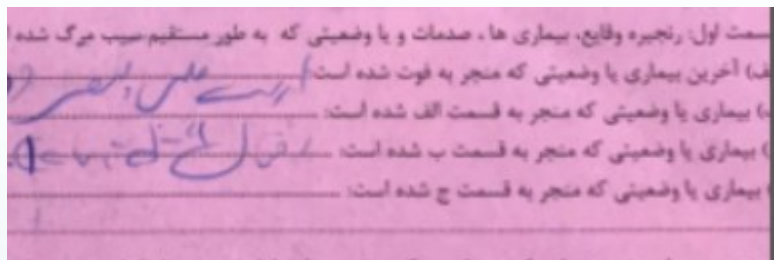

توجه: علائم بیماری و یا حالات نشانگان فوت همانند ایست قلبی، ایست تنفسی و ... نباید نوشته شوند.

بخش اول	علت فوت	کدهای ICD-10	فاصله زمانی تقریبی بیماری تا مرگ
الف	Septic shock		
ب	pneumonia		
ج	COVID-19		
د			
بخش دوم	Diabetes		

مثال ۹

100

توجه: علائم بیماری و یا حالات نشانگان فوت همانند ایست قلبی، ایست تنفسی و ... نباید نوشته شوند.

بخش اول	علت فوت	کدهای ICD-10	فاصله زمانی تقریبی بیماری تا مرگ
الف	ارست قلبی تنفسی		
ب	احتمال COVID-19		
ج			
د			
بخش دوم			

مثال ۱۰

101

۲۲- علت فوت

قسمت اول: رنجیره وقایع، بیماری ها، مداخلات و یا وضعیتی که به طور مستقیم سبب مرگ شده اند

الف) آخرین بیماری یا وضعیتی که منجر به فوت شده است: نارسایی کلیه و افت فشارخون

ب) بیماری یا وضعیتی که منجر به قسمت الف شده است: فشارخون

ج) بیماری یا وضعیتی که منجر به قسمت ب شده است: کرونا

د) بیماری یا وضعیتی که منجر به قسمت ج شده است: کرونا

قسمت دوم: سایر وضعیت هایی که در وقوع مرگ مؤثر بوده اند، اما منجر به علت اشاره شده در قسمت اول نشده اند

ه) افت فشارخون

و) افت فشارخون

کد ICD-10

کد های ICD-10

توجه: علائم بیماری و یا حالات نشانگان فوت همانند ایست قلبی، ایست تنفسی و ... نباید نوشته شوند.

بخش اول	علت فوت	کدهای ICD-10	فاصله زمانی تقریبی بیماری تا مرگ
الف	نارسایی کلیه و افت فشارخون		
ب			
ج	کرونا		
د			
بخش دوم			

مثال ۱۱

102

۲۲- علت فوت

ICD-10

قسمت اول: رنجیره وقایع، بیماری ها، مندمات و یا وضعیتی که به طور مستقیم سبب مرگ شده اند

الف) آخرین بیماری یا وضعیتی که منجر به فوت شده است: کووید ۱۹

ب) بیماری یا وضعیتی که منجر به قسمت الف شده است: _____

ج) بیماری یا وضعیتی که منجر به قسمت ب شده است: _____

د) بیماری یا وضعیتی که منجر به قسمت ج شده است: _____

قسمت دوم: سایر وضعیت هایی که در وقوع مرگ موثر بوده اند، اما منتج به علت اشاره شده در قسمت اول نشده اند:

ه) _____

و) _____

توجه: علائم بیماری و یا حالات نشانگان فوت همانند ایست قلبی، ایست تنفسی و ... نباید نوشته شوند.

بخش اول	علت فوت	کدهای ICD-10	فاصله زمانی تقریبی بیماری تا مرگ
الف	کووید ۱۹		
ب			
ج			
د			
بخش دوم	sepsis		

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات
بهداشتی درمانی کاشان

راهنمای کدگذاری مرگ و میر

(بر اساس اصلاحات ۲۰۱۹)

تدوین:

دکتر فاطمه رنگرز جدی
عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان

سیده راضیه فرهی - پریسا باقری طولارود
دانشجویان دکترای تخصصی مدیریت اطلاعات سلامت
دانشگاه علوم پزشکی کاشان